અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

બીજી અપીલ નં.૨૦૯/૨૦૧૮

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે.બી. પારડીવાલા

==

૧	શું લોકલ અખબારના રિપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવા માટે મંજૂરી આપી શકાય?	**હા**
૨	રિપોર્ટરને સંદર્ભિત કરવો કે નહીં?	**હા**
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	**ના**
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ આદેશના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સામેલ છે?	**ના**

==

મધ્ય ગુજરાત વિજ કંપની લિમિટેડ

વિરુદ્ધ

સાબેરાબીબી મહમદ છુંગા

==

ઉપસ્થિતી:

અરજદાર નં.૧ તરફે શ્રી **એસ.પી. હસુરકર(૩૭૫)**

સામાવાળા(ઓ) નં.૧ તરફે પ્રત્યક્ષ બજવણીથી રુલ બજેલ છે.

==

ન્યાયપીઠઃ માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી જે.બી. પારડીવાલા

તારીખ: ૨૩/૦૮/૨૦૧૮

મૌખિક ચુકાદો

૧. સિવિલ પ્રોસિજર કોડની કલમ–૧૦૦ હેઠળની આ સેકન્ડ અપીલ મૂળ વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે અને તે રેગ્યુલર સિવિલ સૂટ નં. ૯૧/૨૦૦૬માં ગોધરાના એડિશનલ સિવિલ જજ અને જેએમએફસી દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૨૮/૦૭/૨૦૦૯ ના ચુકાદા અને હુકમનામામાંથી ઉદ્ભવતી રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નં. ૫૧/૨૦૦૯માં ૭મા એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ જજ, પંચમહાલ (ગોધરા) દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૧૨/૦૫/૨૦૧૬ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે કરવામાં આવી છે.

૨. આ સેકન્ડ અપીલ ઉદ્ભવવા પાછળની હકીકતો ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને હુકમના ફકરા – ૧ અને ૨ પરથી જાણી શકાય છે. ફકરા–૧ અને ૨ નીચે મુજબ છે:–

૧. વાદી કંપની કાયદા હેઠળ સ્થાપિત થયેલ એક બોડી કોર્પોરેટ છે અને તેની હેડ–ઓફિસ બરોડા ખાતે આવેલી છે. વાદી કંપનીની ડિવિઝનલ અને સબ–ડિવિઝનલ ઓફિસ ગોધરા ખાતે આવેલી છે, અને તેથી, આ કોર્ટને આ મામલાની સુનાવણી કરવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે. કે વાદી કંપની તેના ગ્રાહકોને વીજળી પૂરી પાડે છે અને ગ્રાહકો દ્વારા વીજળીના વપરાશ માટે નાણાં પણ એકત્રિત કરે છે. કે વાદી કંપની ગુજરાત સરકારના ઊર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગના તારીખ ૩૧.૧૨.૨૦૦૪ ના ઠરાવ નં. જીઇબી/૧૧૦૪/૭૩૧૮(કે) ના આધારે અસ્તિત્વમાં આવી છે જે અગાઉ ગુજરાત વિદ્યુત બોર્ડના નામે જાણીતી હતી અને ચાલતી હતી. કે જી.ઈ.બી. દ્વારા તેના ગ્રાહકો સાથે કરવામાં આવેલા તમામ કરારો વાદી કંપનીની જવાબદારી બની ગયા છે. કે વાદી કંપનીએ અગાઉ જી.ઈ.બી. દ્વારા ઘડવામાં આવેલા ઠરાવો, નિયમો, ટેરિફ, કરારો, વીજળી સપ્લાય માટેની શરતો વગેરેનું પાલન કરવાનું રહેશે. કે પ્રતિવાદીએ વાદી કંપનીના યોગ્ય નિયમોનું પાલન કરીને તારીખ ૨૫.૦૪.૧૯૮૮ ના રોજ વાદી કંપની પાસેથી ગ્રાહક નં.

૦૧૦૦૫/૦૨૦૭૮/૭ મેળવ્યો હતો. વાદી કંપનીનું ગોધરા ખાતે એક સબ–ડિવિઝન છે અને તે સબ–ડિવિઝન વીજળી પૂરી પાડે છે અને પ્રતિવાદીનું બિલ સ્વીકારે છે. કે પ્રતિવાદી વીજળીના વપરાશ સામે બિલ ચૂકવવા માટે બંધાયેલા છે અને જો તે સમયસર ચુકવણી ન કરે તો તે વિલંબ શુલ્ક ચૂકવવા માટે પણ બંધાયેલા છે. કે જો વીજ જોડાણ અસ્થાયી રૂપે કાપી નાખવામાં આવે છે, તો વાદી કંપની દ્વારા કાયમી જોડાણ કાપવામાં ન આવે ત્યાં સુધીના સમયગાળા માટે પ્રતિવાદી નિયત અને લઘુત્તમ શુલ્કની ચુકવણી કરવા માટે જવાબદાર છે. કે વાદીએ દાવાની અરજીના ફકરા (૪) માં, પ્રતિવાદીના મીટરમાં જોવા મળેલી ખામીઓનું વર્ણન કર્યું છે, જ્યારે વાદી કંપનીની ચેકિંગ સ્ક્વોડે તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ પ્રતિવાદી તેમજ પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં ચેકિંગ હાથ ધર્યું હતું. કે આ ચેકિંગ મુજબ વાદી કંપનીને જણાયું હતું કે મીટર સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા હતા, અને તેથી, નિયમો મુજબ આ જોડાણ અસ્થાયી રૂપે અને ત્યારબાદ નિયમો અનુસાર તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ કાયમ માટે કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ, વાદી કંપનીએ એ.બી.સી.ડી. ફોર્મ્યુલા મુજબ પ્રતિવાદીના બિલની ગણતરી કરી હતી અને પ્રતિવાદીને રૂ. ૧,૪૦,૯૭૭.૪૬ નું બિલ આપ્યું હતું. કે પ્રતિવાદીને આ બિલની

ચુકવણી માટે તારીખ ૦૭.૦૭.૨૦૦૫ ના રોજ આરપીએડી દ્વારા નોટિસ પણ આપવામાં આવી હતી, પરંતુ આ નોટિસ પ્રતિવાદીને બજવવામાં આવી હોવા છતાં, તેણે બિલ પેટે કોઈ ચુકવણી કરી નથી, અને તેથી, રૂ. ૫૨,૩૫૩.૧૫ ના વિલંબિત ચુકવણી શુલ્કનું બિલ પણ આપવામાં આવ્યું હતું, અને તેથી, પ્રતિવાદીએ ચૂકવવાનું થતું અંતિમ બિલ રૂ. ૧,૯૩,૩૩૦.૬૧ નું થયું છે. વાદી કંપનીએ દાવાની અરજીના ફકરા (૬) માં કાર્યવાહીના કારણ (કોઝ ઓફ એક્શન) નો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે. વાદી કંપનીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે, પ્રતિવાદી ગોધરાના રહેવાસી હોવાથી અને વાદી કંપનીની ઓફિસ પણ ગોધરામાં આવેલી હોવાથી, આ કોર્ટને આ દાવાને ચલાવવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે. અંતે વાદી કંપનીએ દાવાની અરજીના ફકરા (૯) મુજબ રાહત(ઓ) માટે પ્રાર્થના કરી છે.

૨. પ્રતિવાદીને કોર્ટની પ્રોસેસ બજવવામાં આવી હતી અને તેમના વતી વિદ્ધાન વકીલ શ્રી એ.વાય. ભાટુક હાજર થયા હતા અને આંક ૧૩ થી લેખિત નિવેદન રજૂ કર્યું હતું, જેમાં તેમણે હાલના દાવાની હકીકતોનો સંપૂર્ણ ઇનકાર કર્યો છે અને જણાવ્યું છે કે વાદીને આ પ્રકારનો દાવો દાખલ કરવાનો કોઈ કાનૂની અધિકાર નથી. કે વાદીનો દાવો સમય મર્યાદાથી બાધિત છે. કે વાદીએ દસ્તાવેજી

પુરાવા રજૂ કરીને ફકરા (૧) અને (૨) માં જણાવેલ હકીકતો સાબિત કરવી જોઈએ. કે વાદી કંપનીએ પ્રતિવાદી પાસેથી જુદા જુદા મથાળા હેઠળ અલગ અલગ રકમની માંગણી કરી છે અને વાદી કંપની તે મેળવવા માટે હકદાર નથી. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીએ પ્રતિવાદી અથવા તેમના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં પ્રતિવાદીના મીટરનું ચેકિંગ કર્યું નથી, પરંતુ, જ્યારે ઘરમાં કોઈ ન હતું ત્યારે પ્રતિવાદીએ મીટર લઈ લીધું છે. વાદી કંપનીએ મીટર લઈ જતા પહેલા પ્રતિવાદીની કોઈ સંમતિ કે સહી લીધી નથી. તેમણે વધુમાં મીટરમાં જોવા મળેલી તમામ ખામીઓનો ઇનકાર કર્યો છે જેનો ઉલ્લેખ વાદી કંપની દ્વારા તેના દાવાના ફકરા (૪) માં કરવામાં આવ્યો છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે પ્રતિવાદી દ્વારા મીટર સાથે કોઈ ચેડા કરવામાં આવ્યા નથી. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે, વાદી કંપનીના કર્મચારીઓ દ્વારા મીટર લગાવતી વખતે પ્રતિવાદી અથવા તેમના પ્રતિનિધિની કોઈ સહી લેવામાં આવી ન હતી કે તેમના દ્વારા મીટરનું સીલ યોગ્ય રીતે લગાવવામાં આવ્યું હતું કે નહીં. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે સીલ તે જ સ્થિતિમાં છે જે સ્થિતિમાં વાદી કંપનીના કર્મચારીઓએ તેને લગાવ્યું હતું, અને જો વાદી કંપનીના કર્મચારીઓએ મીટર ખોટી રીતે લગાવ્યું હોય તો તેના માટે પ્રતિવાદીને જવાબદાર ઠેરવી શકાય નહીં. મીટર સાથે ચેડા કરવામાં

આવ્યા છે કે નહીં તે હકીકત ત્યારે જ પ્રકાશમાં આવી શકે છે, જો વાદી કંપનીના કર્મચારીઓએ મીટર લગાવ્યા પછી રિપોર્ટ તૈયાર કર્યો હોય અને તેના પર વાદી અથવા તેમના પ્રતિનિધિની સહી લીધી હોય, પરંતુ, માત્ર વાદી કંપનીના કહેવાથી એવું માની શકાય નહીં કે પ્રતિવાદી દ્વારા મીટર સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા છે. કે વાદી કંપનીના અધિકારીએ અનેકવાર પ્રતિવાદીના મીટરનું ચેકિંગ કર્યું છે, પરંતુ, તેઓને પ્રતિવાદીના મીટરમાં ક્યારેય કોઈ ખામી કે ચેડા જોવા મળ્યા નથી. વધુમાં, વાદી કંપનીના નિયમો મુજબ, વીજ ચોરીના કિસ્સામાં, મીટરનું પરીક્ષણ લેબોરેટરીમાં કંપનીના ઈલેક્ટ્રિક ઈન્સ્પેક્ટર અને તેમના પંચો અને જેના પર વીજ ચોરીનો આરોપ છે તે વ્યક્તિ અને તેના પંચોની હાજરીમાં થવું જોઈએ. વાદી કંપનીએ ખોટા આક્ષેપો કર્યા છે અને પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ ખોટા કાગળો અને ખોટો કેસ તૈયાર કર્યો છે, પરંતુ યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કરવાની કાળજી લીધી નથી. વાદી કંપનીએ કોઈ પંચનામું કર્યું નથી અને કથિત રીતે ચેડા કરાયેલા મીટરનું ઈલેક્ટ્રીકલ ઈન્સ્પેક્ટર અથવા પ્રતિવાદીની હાજરીમાં કોઈપણ લેબોરેટરીમાં ચેકિંગ કરવામાં આવ્યું નથી. તેમણે વધુમાં દલીલ કરી છે કે, દાવામાં માત્ર એવું જ જણાવવામાં આવ્યું છે કે મીટરના સીલ સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા હતા, પરંતુ, મીટરના ચેડા અંગે કંઈ જ જણાવવામાં આવ્યું નથી,

અને માત્ર સીલ સાથે ચેડાને વીજ ચોરી ગણી શકાય નહીં. વીજળીનો વપરાશ સીલના નિરીક્ષણ દ્વારા માપી શકાતો નથી, પરંતુ, તે માત્ર મીટરના નિરીક્ષણ દ્વારા જ માપી શકાય છે, અને જો મીટર સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા નથી તો તેને વીજ ચોરી કહી શકાય નહીં, અને તેથી, વાદી કંપનીનો દાવો ખોટો છે, ઉપજાવી કાઢેલો છે અને પ્રતિવાદીને હેરાન કરવાના હેતુથી દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. પ્રતિવાદીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીના અધિકારીઓ દર ૨ મહિને મીટરનું રીડિંગ લે છે, પરંતુ, તે સમયે પણ તેમના દ્વારા મીટર કે સીલ સાથે ચેડા નોંધવામાં આવ્યા ન હતા. તેમણે વાદી કંપની દ્વારા દાવાના ફકરા (૫) માં દર્શાવેલ હકીકતોનો પણ ઇનકાર કર્યો છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીએ વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ તરીકે રૂ. ૫૨,૩૫૩.૧૫ લગાવ્યા છે જે અસહ્ય છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીએ મૂલ્યાંકન કરતી વખતે ફરજિયાત જોગવાઈઓનો ભંગ કર્યો છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે પ્રતિવાદી દ્વારા કોઈ વીજ ચોરી કરવામાં આવી નથી, પરંતુ, વાદી કંપનીએ બિલો તૈયાર કરવા માટે ઘડવામાં આવેલા નિયમોને બાજુ પર રાખીને પ્રતિવાદી પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ રાખીને ખોટું બિલ ઉપજાવી કાઢ્યું છે. તેમણે વાદી કંપનીના કોઝ ઓફ એક્શનનો પણ ઇનકાર કર્યો છે. અંતમાં તેમણે જણાવ્યું છે કે વાદી કંપની પ્રાર્થના કર્યા

મુજબ કોઈપણ રાહત(ઓ) મેળવવા માટે હકદાર નથી, અને તેથી, ખર્ચ સાથે આ દાવો કાઢી નાખવો જોઈએ.

૩. ટ્રાયલ કોર્ટે આંક ૧૪ થી નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઘડ્યા છે.

૧. શું વાદી સાબિત કરે છે કે વાદી બોર્ડની ચેકિંગ સ્ક્વોડે તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦03 ના રોજ પ્રતિવાદી/પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં પ્રતિવાદીના વીજ જોડાણનું ચેકિંગ હાથ ધર્યું હતું?

૨. શું વાદી સાબિત કરે છે કે પ્રતિવાદીએ મીટરના બોડી સીલ સાથે ચેડા કર્યા હતા અને વીજ ચોરી કરી હતી?

૩. શું વાદી સાબિત કરે છે કે પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિએ પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલી વીજ ચોરી અંગે તૈયાર કરવામાં આવેલા નિવેદન અહેવાલ પર સહી કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો, અને તેથી, તેઓએ તે અંગેનું રોજકામ તૈયાર કર્યું હતું?

૪. શું વાદી સાબિત કરે છે કે પ્રતિવાદીએ વીજ ચોરી કરી હતી, અને તેથી, વાદી કંપનીએ એ.બી.સી.ડી. ફોર્મ્યુલાનો ઉપયોગ કરીને બિલ તૈયાર કર્યું છે જેની રકમ રૂ. ૧,૪૦,૯૭૭.૪૬ થાય છે અને વાદી તે મેળવવા માટે હકદાર છે?

૫. શું પ્રતિવાદી સાબિત કરે છે કે વાદી બોર્ડ વીજ ચોરીનો કેસ તૈયાર કરતા પહેલા પ્રક્રિયાને અનુસરવામાં નિષ્ફળ ગયું છે?

૬. શું પ્રતિવાદી સાબિત કરે છે કે આ કોર્ટને વાદીના આ દાવાને ચલાવવાનો કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી?

૭. શું પ્રતિવાદી સાબિત કરે છે કે વાદીનો દાવો સમય મર્યાદાથી બાધિત છે?

૮. શું વાદી પ્રાર્થના મુજબની રાહત(ઓ) મેળવવા હકદાર છે?

૯. શું હુકમ અને હુકમનામું?

૪. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા ઘડવામાં આવેલા મુદ્દાઓના જવાબો નીચે મુજબ આપવામાં આવ્યા હતા:–

૧. નકારાત્મક

૨. નકારાત્મક

૩. નકારાત્મક

૪. નકારાત્મક

૫. હકારાત્મક

૬. નકારાત્મક

૭. હકારાત્મક

૮. નકારાત્મક

૯. અંતિમ હુકમ મુજબ.

૫. અહીં અપીલકર્તા દ્વારા પ્રતિવાદી પાસેથી રકમની વસૂલાત માટે દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો મુખ્યત્વે બે આધારો પર કાઢી નાખવામાં આવ્યો હતો. પ્રથમ, ટ્રાયલ કોર્ટે વીજ ચોરીના કેસનો અસ્વીકાર કર્યો અને બીજું, ટ્રાયલ કોર્ટના જણાવ્યા મુજબ, અપીલકર્તા વાદી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલો દાવો ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ–૫૬(૨) ની જોગવાઈને ધ્યાનમાં રાખીને સમય મર્યાદાથી બાધિત હતો.

૬. ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો કાઢી નાખતી વખતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:–

> ૮. વાદી કંપની કાયદા હેઠળ સ્થાપિત થયેલ એક બોડી કોર્પોરેટ છે અને તેની હેડ–ઓફિસ બરોડા ખાતે આવેલી છે. પ્રતિવાદીએ વાદી કંપનીના યોગ્ય નિયમોનું પાલન કરીને તારીખ ૨૫.૦૪.૧૯૮૮ ના રોજ વાદી કંપની પાસેથી ગ્રાહક નં. ૦૧૦૦૫/૦૨૦૭૮/૭ મેળવ્યો હતો. વાદીએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે જ્યારે વાદી કંપનીની ચેકિંગ સ્ક્વોડે તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ પ્રતિવાદી તેમજ પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં ચેકિંગ હાથ ધર્યું હતું ત્યારે તેઓને પ્રતિવાદીના મીટરમાં ખામીઓ જોવા મળી હતી. આ ચેકિંગ મુજબ વાદી કંપનીને જણાયું હતું કે મીટર સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા હતા, અને તેથી, નિયમો મુજબ આ

જોડાણ અસ્થાયી રૂપે અને ત્યારબાદ નિયમો અનુસાર તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ કાયમ માટે કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ, વાદી કંપનીએ એ.બી.સી.ડી. ફોર્મ્યુલા મુજબ પ્રતિવાદીના બિલની ગણતરી કરી હતી અને પ્રતિવાદીને રૂ.૧,૪૦,૯૭૭.૪૬ નું બિલ આપ્યું હતું. પ્રતિવાદીને આ બિલની ચુકવણી માટે તારીખ ૦૭.૦૭.૨૦૦૫ ના રોજ આરપીએડી દ્વારા નોટિસ પણ આપવામાં આવી હતી, પરંતુ, આ નોટિસ પ્રતિવાદીને બજવવામાં આવી હોવા છતાં, તેણે બિલ પેટે કોઈ ચુકવણી કરી નથી, અને તેથી, રૂ. ૫૨,૩૫૩.૧૫ નો વિલંબિત ચુકવણી શુલ્કનું બિલ પણ આપવામાં આવ્યું હતું, અને તેથી, પ્રતિવાદીએ ચૂકવવાનું થતું અંતિમ બિલ રૂ. ૧,૯૩,૩૩૦.૬૧ નું થયું છે.

૯. હવે, બીજી બાજુ પ્રતિવાદીએ જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીએ પ્રતિવાદી પાસેથી જુદા જુદા મથાળા હેઠળ રૂ. ૧,૯૩,૩૩૦.૬૧ ની માંગણી કરી છે અને વાદી કંપની તે મેળવવા માટે હકદાર નથી. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીએ પ્રતિવાદીના મીટરનું ચેકિંગ તેમની અથવા તેમના પ્રતિનિધિની હાજરીમાં કર્યું નથી, પરંતુ, જ્યારે ઘરમાં કોઈ ન હતું ત્યારે પ્રતિવાદીએ મીટર લઈ લીધું છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે પ્રતિવાદી દ્વારા મીટર સાથે કોઈ ચેડા

કરવામાં આવ્યા નથી. વાદી કંપનીએ ખોટા આક્ષેપો કર્યા છે અને પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ ખોટા કાગળો અને ખોટો કેસ તૈયાર કર્યો છે, પરંતુ, યોગ્ય પ્રક્રિયાનું પાલન કરવાની કાળજી લીધી નથી. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીએ વિલંબિત ચુકવણી ચાર્જ તરીકે રૂ. ૫૨,૩૫૩.૧૫ લગાવ્યા છે જે અસહ્ય છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું છે કે વાદી કંપનીએ ચેકિંગ કરતી વખતે ફરજિયાત જોગવાઈઓનો ભંગ કર્યો છે. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે પ્રતિવાદી દ્વારા કોઈ વીજ ચોરી કરવામાં આવી નથી, પરંતુ, વાદી કંપનીએ બિલો તૈયાર કરવા માટે ઘડવામાં આવેલા નિયમોને બાજુ પર રાખીને પ્રતિવાદી પ્રત્યે પૂર્વગ્રહ રાખીને ખોટું બિલ ઉપજાવી કાઢ્યું છે.

૧૦. હવે, વાદી કંપની દ્વારા આંક ૩૨ થી રજૂ કરાયેલા પુરાવાનું અવલોકન કરતા એવું જણાય છે કે વાદી કંપનીની સ્ક્વોડ દ્વારા તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ ચેકિંગ કરવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ, આંક ૫૨ થી રજૂ કરાયેલા પોતાના સોગંદનામામાં પ્રતિવાદીએ સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કર્યો છે કે જ્યારે ચેકિંગ હાથ ધરવામાં આવ્યું ત્યારે તેઓ ત્યાં હાજર ન હતા અને ઘરને તાળું મારેલું હતું અને અધિકારીઓએ તેમની સંમતિ વિના મીટર લઈ લીધું હતું અને એકતરફી રોજકામ તૈયાર કર્યું હતું. તેમણે એમ પણ જણાવ્યું છે કે

મીટર લગાવ્યા પછી મીટર યોગ્ય રીતે લગાવવામાં આવ્યું હતું તેવી અસરનું કોઈ પંચનામું કે પ્રતિવાદીની સહી લેવામાં આવી ન હતી. પ્રતિવાદીએ વધુમાં જણાવ્યું છે કે મીટર એ જ સ્થિતિમાં છે જે સ્થિતિમાં વાદી કંપનીના અધિકારીઓએ તેને લગાવ્યા પછી છોડી દીધું હતું, અને કોઈએ તેની સાથે ચેડા કર્યા નથી. તેમણે એમ પણ જણાવ્યું છે કે જે અધિકારીઓએ ચેકિંગ હાથ ધર્યું હતું તેઓ અધિકૃત ન હતા, અને તેથી, વાદી કંપનીએ ચેકિંગ કરવા માટેની ફરજિયાત જોગવાઈઓનો ભંગ કર્યો છે. તેમણે એમ પણ જણાવ્યું છે કે ઘરને તાળું મારેલું હોવાથી ચેકિંગ સ્ક્વોડના અધિકારીઓએ માત્ર ઘરની અંદરના વિદ્યુત ઉપકરણોનો અંદાજ લગાવી દીધો છે અને એક બિલ તૈયાર કર્યું છે જે તદ્દન ખોટું છે. એ પણ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે આ દાવો શ્રી હિંમતભાઈ હરગોવિંદભાઈ દવે દ્વારા દાખલ કરવામાં આવ્યો છે અને સોગંદનામું શ્રી તુષાર ચંદ્રવદન વ્યાસ દ્વારા આપવામાં આવ્યું છે જેઓ વાદી કંપનીના કર્મચારી છે, અને તેથી, વાદી કંપનીના પુરાવામાં વિસંગતતા છે. શ્રી વ્યાસે તેમની ઉલટતપાસમાં પણ સ્વીકાર્યું છે કે તેઓ ચેકિંગ સ્ક્વોડના સભ્ય ન હતા જેણે પ્રતિવાદીના મીટરનું ચેકિંગ હાથ ધર્યું હતું. તેમણે વધુમાં સ્વીકાર્યું છે કે તેમને એવી કોઈ જાણકારી નથી કે વાદી કંપનીના જે કર્મચારીઓ નિયમિતપણે મીટરનું રીડિંગ લેતા હતા તેમણે પ્રતિવાદીના મીટરમાં

કોઈ ચેડા અંગે જાણ કરી હોય. તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું છે કે તેઓ એ વાતથી અજાણ છે કે જે અધિકારીઓએ તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ ચેકિંગ હાથ ધર્યું હતું તેમણે આવા ચેકિંગ માટે નિર્ધારિત ફરજિયાત જોગવાઈઓનું પાલન કરીને ચેકિંગ હાથ ધર્યું હતું કે કેમ. તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે પ્રતિવાદીને આરપીએડી દ્વારા મોકલવામાં આવેલી નોટિસની પહોંચ રસીદ હાલના દાવામાં રજૂ કરવામાં આવી નથી. એ પણ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે પ્રતિવાદીનું મીટર લેબૉરેટરીમાં મોકલવામાં આવ્યું ન હતું જે શ્રી વ્યાસ દ્વારા પણ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે. તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું છે કે પ્રતિવાદીને એનેક્ષર–જી ની નોટિસ આપવામાં આવી નથી જે પ્રતિવાદીને ફરજિયાતપણે આપવાની હતી. ચેકિંગ સ્ક્વોડના સભ્ય એવા એક શ્રી ચોક્સીએ પણ આંક ૪૨ થી તેમની સરતપાસ આપી છે, પરંતુ, તેમાંથી વાદી કંપનીને બહુ મદદરૂપ થાય તેવું કંઈ પણ ઊભું થયું નથી. તે સ્પષ્ટ છે કે વાદી કંપનીના અધિકારીઓએ ફરજિયાત જોગવાઈઓનો ભંગ કર્યો છે, કારણ કે તેમના દ્વારા કોઈ અધિકાર પત્ર રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. પ્રતિવાદીએ પ્રતિવાદીની બાકી ચુકવણી અંગે વાદી કંપનીની કોઈપણ નોટિસ મળ્યાનો સ્પષ્ટ ઇનકાર કર્યો છે, છતાં પણ, વાદી કંપનીએ આરપીએડી દ્વારા પ્રતિવાદીને મોકલવામાં આવેલી નોટિસની કોઈ પહોંચ સ્લિપ રજૂ

કરી નથી. એ પણ નોંધવું પ્રસ્તુત છે કે, વાદી કંપનીના અધિકારી દ્વારા એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે જો ચેકિંગ દરમિયાન માલિક હાજર ન હોય તો પ્રતિનિધિને બોલાવવામાં આવે છે, પરંતુ પછી, વાદી એક બાજુ એમ કહી રહ્યા છે કે પ્રતિવાદી હાજર હતા અને બીજી બાજુ તેઓ એમ કહી રહ્યા છે કે ચેકિંગ કરતી વખતે પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિ શ્રી યાકૂબ પટેલને બોલાવવામાં આવ્યા હતા. હવે, આ બંને નિવેદનો પોતાની મેળે જ એકબીજાથી વિપરીત છે.

જ્યાં સુધી સમય મર્યાદાના પ્રશ્નનો સંબંધ છે, ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ ૨૦૦૩ ની કલમ–૫૬(૨) નું અવલોકન કરતાં, તે સ્પષ્ટ છે કે વીજ પુરવઠો કાયમ માટે કાપી નાખવામાં આવ્યાની તારીખથી બે વર્ષ પૂરા થાય તે પહેલાં દાવો દાખલ થવો જોઈએ. હવે, અહીં વાદીએ તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ થયેલા કાયમી જોડાણ કાપવાની તારીખથી ૨ વર્ષ વીતી ગયા પછી દાવો દાખલ કર્યો છે, અને તેથી, દાવો પણ રદ થવા પાત્ર છે, કારણ કે દાવો તારીખ ૨૦.૦૩.૨૦૦૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે જે પ્રતિવાદીના ઘરની વીજળી કાપી નાખ્યાની તારીખ એટલે કે ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ થી ૨ વર્ષની મુદત પૂરી થયા પછીનો છે અને જ્યાં સુધી અધિકારક્ષેત્રના પ્રશ્નનો સંબંધ છે, આ કોર્ટને હાલના દાવાને ચલાવવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે કારણ કે

ચેકિંગની ઘટના તારીખ ૨૪.૦૭.૨૦૦૩ ના રોજ બની છે અને વીજ ચોરીના કેસો માટે બનાવવામાં આવેલી સ્પેશિયલ કોર્ટ, સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રીસીટી સપ્લાય કોડમાં તારીખ ૧૪.૧૨.૨૦૦૫ થી અમલમાં આવે તે રીતે સુધારો કરવામાં આવ્યો છે, અને તેથી, આ તારીખ પછી બનતા વીજ ચોરીના કેસો તે સ્પેશિયલ કોર્ટમાં જ ચલાવવા પડશે.

૭. અપીલકર્તાએ ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને હુકમનામાથી અસંતુષ્ટ થઈને ગોધરા ખાતેની પંચમહાલની ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટમાં રેગ્યુલર સિવિલ અપીલ નં. ૫૧/૨૦૦૯ દાખલ કરી હતી.

૮. નીચલી એપેલેટ કોર્ટે નિર્ણય માટે નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઘડ્યા હતા.

(૧) શું અપીલકર્તાઓ સાબિત કરે છે કે વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે મુદ્દા નં. ૧ થી ૪ પર એવું ઠરાવીને ભૂલ કરી છે કે ૨૪/૦૭/૨૦૦૩ ના રોજ કોઈ ચેકિંગ થયું ન હતું અને વાદી એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયા છે કે મીટરના સીલ સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા હતા અને પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિએ સહી કરવાનો ઈનકાર કર્યો છે અને પ્રતિવાદી દ્વારા કોઈ વીજ ચોરી કરવામાં આવી ન હતી?

(૨) શું તારીખ ૨૮/૦૭/૨૦૦૯ નો આક્ષેપિત ચુકાદો અને હુકમનામું ભૂલભરેલું, મનસ્વી અને વિકૃત છે?

(૩) શું હુકમ?

૯. નિર્ણય માટેના મુદ્દાઓ પર નીચલી એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા તારણો નીચે મુજબ છે:-

(૧) મુદ્દા નં.૧: નકારાત્મકમાં.

(૨) મુદ્દા નં.૨: નકારાત્મકમાં.

(૩) મુદ્દા નં.૩: અંતિમ હુકમ મુજબ.

૧૦. નીચલી એપેલેટ કોર્ટે અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલને ફગાવી દીધી અને તે દ્વારા દાવો કાઢી નાખતી વખતે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને હુકમનામાને સમર્થન આપ્યું. પ્રથમ એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા તારણો નીચે મુજબ છે:-

> ૧૪. વાદીઓએ કથિત ચોરીની રકમની વસૂલાત માટે આ દાવો દાખલ કર્યો છે. અપીલકર્તા-વાદી તરફથી વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી છે કે વાદી-કંપની દ્વારા વીજ ચોરી યોગ્ય રીતે સાબિત કરવામાં આવી છે પરંતુ વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે તે માન્યું નથી.

આની સામે પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે ઉગ્ર દલીલ કરી છે કે વાદીના સાક્ષી દ્વારા કરવામાં આવેલી કબૂલાત જોતાં વાદી દ્વારા કોઈ પ્રક્રિયા અનુસરવામાં આવી નથી. વાદી–કંપની દ્વારા ચોરી સાબિત કરવામાં આવી નથી અને તેથી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે ચોરી અંગેની દલીલને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે. જ્યારે ચોરી સાબિત થતી નથી, ત્યારે કોઈ પણ નુકસાન (ટોર્ટિયસ ડેમેજીસ) નો કોઈ પ્રશ્ન ઊભો થતો નથી. વાદીનો દાવો કથિત ટોર્ટિયસ કૃત્ય પર આધારિત છે, પરંતુ વાદી કંપની તે સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે.

૧૫. આ પાસા પર બંને પક્ષોની દલીલો જોતાં, કેટલાક સાક્ષીઓની જુબાની ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે. વાદીના સાક્ષી તુષાર ચંદ્રવદન વ્યાસની આંક ૨૭ થી શપથ પર તપાસ કરવામાં આવી છે, તેમની સરતપાસ દરમિયાન તેમણે આંક ૨૮ થી અરજી ફોર્મ, આંક ૨૯ થી ભાવ પત્રક, આંક ૩૦ થી ટેસ્ટિંગ રિપોર્ટ, આંક ૩૨ થી ચેકિંગ શીટ, આંક ૩૩ થી ફોરવર્ડિંગ લેટર, આંક ૩૪ થી ખાતાવહીનો સારાંશ અને આંક ૩૫ થી નોટિસ રજૂ કરી છે. તેમની ઉલટતપાસ દરમિયાન તેમણે નીચે મુજબ સ્વીકાર્યું છે;

"તે સાચું છે કે હું ચેકિંગ સ્ક્વોડમાં ન હતો અને તેથી, મારી પાસે આ કેસની કોઈ વ્યક્તિગત માહિતી નથી. તે સાચું છે કે

આંક–૩૨ નો ચેકિંગ રિપોર્ટ મારી હાજરીમાં તૈયાર કરવામાં આવ્યો નથી. એ વાત સાચી છે કે અધિકારીઓએ મારી હાજરીમાં આ રિપોર્ટમાં પોતાની સહીઓ કરી નથી. હું નથી જાણતો કે એવા કયા અધિકારીઓ છે અને રિપોર્ટમાં કોની સહીઓ છે.

તે સાચું છે કે હું એ જણાવી શકતો નથી કે અધિકારીઓએ કાયદાની ફરજિયાત જોગવાઈઓનું પાલન કર્યું છે કે નહીં. તે સાચું છે કે મેં દાવામાં દર્શાવેલ ગણતરીઓ કરી નથી. તે એ જણાવી શકતો નથી કે પ્રતિવાદીના ઘરમાં કેટલો લોડ હતો. જૂના અને નવા મીટરની સરખામણી કરીને તફાવત શોધી શકાય છે. તે સાચું છે કે નોટિસ રવાના કર્યાની ટપાલ રસીદ તેમજ તેની પહોંચ રસીદ આ કેસમાં રજૂ કરવામાં આવી નથી. તે સાચું છે કે આવું કોઈ બિલ મોકલ્યાની નકલ અથવા તેનો પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. તે સાચું છે કે વીજ જોડાણ કાપ્યા પછી પ્રતિવાદીને કોઈ બિલ જારી કરવામાં આવ્યું ન હતું. તે સાચું છે કે જ્યારે ગ્રાહક પોતે હાજર હોય છે, ત્યારે તેના પ્રતિનિધિની સહી મેળવવી જરૂરી નથી.

વાદીના સાક્ષી દ્વારા કરવામાં આવેલી કબૂલાત જોતાં તેમને કથિત ચેકિંગ શીટ તેમજ કથિત ઘટના વિશે કોઈ વ્યક્તિગત

જાણકારી નથી. તેથી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે તેમના પુરાવાને કાઢી નાખ્યો છે.

ત્યારબાદ વાદીએ અન્ય એક સાક્ષી દિલીપકુમાર ઘનશ્યામ ચોક્સીની આંક ૪૨ થી તપાસ કરી છે, જેઓ ઘટનાના સાક્ષી હોવાનું કહેવાય છે, તેમણે તેમની સરતપાસમાં નીચે મુજબ જણાવ્યું છે;

તે મીટરની તપાસ કરતા, કવર પર કોઈ રક્ષણ જોવા મળ્યું ન હતું. પરંતુ, જ્યારે તેના વાયરિંગની તપાસ કરવામાં આવી, ત્યારે તે સમયે તે યોગ્ય જણાતું હતું. આ મીટરમાં ત્રણ (૩) બોડી સીલ હતા પરંતુ બારીકાઈથી તપાસ કરતાં એવું લાગતું હતું કે તે સીલ સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા હતા અને ફરીથી ફિટ કરવામાં આવ્યા હતા.

આગળ તેમણે આ ઘટના વિશે વર્ણન કર્યું છે. તેમની ઉલટતપાસ દરમિયાન તેમણે નીચે મુજબ સ્વીકાર્યું છે;

તે સાચું છે કે જ્યારે હું ચેકિંગ માટે ગયો ત્યારે હું પોલીસ કર્મચારીઓ અને જી.ઈ.બી. સ્ટાફને મારી સાથે લઈ ગયો હતો. અને મારા કહેવા મુજબ, તે સમયે, સાબેરાબીબી અને તેમના પ્રતિનિધિ

યાકૂબ ઈસ્માઈલ પટેલ ત્યાં હાજર હતા. તે સાચું છે કે જ્યારે હું ચેકિંગ માટે ગયો ત્યારે પ્રતિવાદી મહિલા એકલી હતી.

તે સાચું છે કે મેં મીટર જપ્ત કરવાના સંબંધમાં કોઈ રસીદ આપી ન હતી.

ચેકિંગ વખતે મારી પાસે કોઈ ઓથોરીટી લેટર ન હતો. તે સાચું છે કે તે અંગે પંચનામું કર્યા પછી જ મીટર જપ્ત કરી શકાય છે.

ઉપરોક્ત કબૂલાતને જોતાં સમર્થનની જરૂર છે, પરંતુ સાક્ષી શ્રી ચોક્સીને સમર્થન આપવા માટે વાદી–કંપની દ્વારા અન્ય કોઈ સાક્ષીની તપાસ કરવામાં આવી નથી. પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે માનનીય હાઈકોર્ટના અપ્રકાશિત ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. માનનીય ગુજરાત હાઈકોર્ટે ફર્સ્ટ અપીલ નં.૬૯/૨૦૧૧ પીજીવીસીએલ વિ. સામત થરિયા રમેશ કાંખરામાં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે;

> "જો ચેકિંગ શીટ સાબિત કરવા માટે એક અધિકારીની તપાસ કરવામાં આવે તો પણ, હકીકત એ રહે છે કે નિરીક્ષણ વાસ્તવમાં કરવામાં આવ્યું હતું કે કેમ તે દર્શાવવા માટે ચેકિંગ શીટના સમર્થનમાં કોઈ સમર્થનકારી સામગ્રી રજૂ કરવામાં આવી નથી. વાયર જેવી કે એવી કોઈ સામગ્રી કે કોઈ સાધન

નથી જેના પર વીજળી પાવરનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હોય. વિદ્વાન ન્યાયાધીશને જણાયું છે કે એવું લાગે છે કે આ કેસ માત્ર દેખાડો કરવા માટે જ તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે અને કથિત રીતે જે ચોરી બતાવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે તેમાં કોઈ સત્યતા નથી."

રેકોર્ડ પર રહેલા વાદી–કંપની દ્વારા તપાસવામાં આવેલા બંને સાક્ષીઓની ઉપરોક્ત કબૂલાતને જોતાં અને ફર્સ્ટ અપીલ નં.૬૯/૨૦૧૧ પીજીવીસીએલ વિ. સામત થરિયા રમેશ કાંખરામાં માનનીય ગુજરાત હાઈકોર્ટના ન્યાયિક ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેતા, એવું લાગે છે કે કથિત દરોડા વિશે વાદી દ્વારા કોઈ સ્વતંત્ર સાક્ષીની તપાસ કરવામાં આવી નથી. જ્યારે વાદીના કહેવા મુજબ, પ્રતિવાદી ત્યાં હાજર હતા તો તેમની સહી ચેકિંગ શીટ પર કેમ લેવામાં આવી નથી. વાદીનો એવો કેસ નથી કે પ્રતિવાદી હાજર ન હતા અને તેથી પ્રતિવાદીના પ્રતિનિધિની સહી લેવામાં આવી છે.

વધુમાં વાદીએ શ્રી ચોક્સીના નિવેદનને સમર્થન આપવા માટે અન્ય કોઈ સાક્ષીની તપાસ કરી નથી. એવું લાગે છે કે દરોડા પાડનાર ટીમમાં પાંચ સભ્યો હતા, પરંતુ વાદી દ્વારા માત્ર એક જ

સાક્ષીની તપાસ કરવામાં આવી છે. આમ, માનનીય ગુજરાત હાઈકોર્ટના અપ્રકાશિત ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને વાદીનું નિવેદન વિશ્વાસપાત્ર નથી.

તેથી વિદ્ધાન ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે ચોરીની વાર્તાનો અસ્વીકાર કર્યો છે. વિદ્ધાન ટ્રાયલ કોર્ટે તેના ચુકાદાના પાના નં. ૧૦ અને ૧૧ માં વાદીનો કેસ શા માટે વિશ્વાસપાત્ર નથી તેની વિસ્તૃત ચર્ચા કરી છે અને આ કોર્ટ દ્ધારા કોઈ દખલગીરી જરૂરી નથી.

સમયમર્યાદા;

૧૬. વિદ્ધાન વકીલ શ્રી દેસાઈએ દલીલ કરી છે કે વિદ્ધાન ટ્રાયલ કોર્ટે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૫૬ (૨) ને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લીધી છે. વિદ્ધાન ટ્રાયલ કોર્ટે કલમને ખોટી રીતે વાંચી છે અને ઠરાવ્યું છે કે દાવો સમયસર દાખલ કરવામાં આવ્યો નથી.

પ્રતિવાદી માટે શ્રી ભાટુકે જણાવ્યું છે કે વિદ્ધાન ટ્રાયલ કોર્ટે સચોટ કારણો આપ્યા છે કે દાવો સમય મર્યાદામાં દાખલ કરવામાં આવ્યો નથી. તે સ્પષ્ટ છે કે ૧૫ દિવસની નોટિસ જરૂરી હોવા છતાં જોડાણ તાત્કાલિક કાપી નાખવામાં આવ્યું હતું. વાદી દ્ધારા ક્યારેય

કોઈ નોટિસ આપવામાં આવી નથી, વાદીએ નોટિસ આપવા અથવા નોટિસ મળવા અંગે થોડો પણ પુરાવો રજૂ કર્યો નથી. વૈકલ્પિક રીતે શ્રી ભાટુકની રજૂઆત મુજબ, દાવો ટોર્ટિયસ કૃત્ય પર આધારિત છે અને મુદતના કાયદા મુજબ જ્યારે દાવો ટોર્ટિયસ કૃત્ય પર આધારિત હોય ત્યારે દાવો એક વર્ષની અંદર દાખલ થવો જોઈતો હતો.

મેં બંને પક્ષોની દલીલો પર વિચારપૂર્વક ધ્યાન આપ્યું છે. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૫૬ ને જોતાં તે નીચે મુજબ છે;

૫૬. ચુકવણીમાં કસૂરના કિસ્સામાં સપ્લાય કાપી નાખવા બાબત. (૧) જ્યાં કોઈ વ્યક્તિ તેને પૂરી પાડવામાં આવતી, ટ્રાન્સમિટ કરવામાં આવતી, વિતરણ કરવામાં આવતી અથવા વ્હીલિંગ કરવામાં આવતી વીજળીના સંબંધમાં લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપનીને વીજળી માટેનો કોઈ ચાર્જ અથવા વીજળી ચાર્જ સિવાયની કોઈ રકમ ચૂકવવામાં બેદરકારી દાખવે છે, તો લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપની આવા વ્યક્તિને **પંદર સ્પષ્ટ દિવસથી ઓછી ન હોય તેવી લેખિત નોટિસ આપ્યા પછી** અને આવા ચાર્જ અથવા અન્ય રકમ દાવા દ્વારા વસૂલ કરવાના તેના અધિકારોને નુકસાન પહોંચાડ્યા વિના, વીજળીનો સપ્લાય કાપી શકશે અને તે

હેતુ માટે કોઈપણ ઈલેક્ટ્રીક સપ્લાય લાઇન અથવા લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપનીની મિલકત હોય તેવા અન્ય કામો જેના દ્વારા વીજળી પૂરી પાડવામાં આવી હોય, ટ્રાન્સમિટ કરવામાં આવી હોય, વિતરણ કરવામાં આવી હોય અથવા વ્હીલ કરવામાં આવી હોય તેને કાપી શકશે અથવા ડિસકનેક્ટ કરી શકશે અને જ્યાં સુધી આવો ચાર્જ અથવા અન્ય રકમ, સપ્લાય કાપવામાં અને ફરીથી કનેક્ટ કરવામાં થયેલા કોઈપણ ખર્ચ સાથે ચૂકવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી સપ્લાય બંધ કરી શકશે, પરંતુ તેનાથી વધુ સમય માટે નહીં:

પરંતુ એ જોગવાઇ કરવામાં આવી છે કે, વીજળીનો સપ્લાય કાપવામાં આવશે નહીં જો આવી વ્યક્તિ વાંધા હેઠળ, જમા કરાવે,

(એ) તેની પાસેથી માંગવામાં આવેલી રકમ જેટલી રકમ, અથવા

(બી) પાછલા છ મહિના દરમિયાન તેના દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ વીજળીના સરેરાશ ચાર્જના આધારે ગણવામાં આવેલ દરેક મહિના માટે તેના પર બાકી રહેલ વીજળી ચાર્જ, આ

બેમાંથી જે ઓછું હોય તે, તેની અને લાયસન્સી વચ્ચેના કોઈપણ વિવાદનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી.

(૨) તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં કંઈપણ હોવા છતાં, આ કલમ હેઠળ કોઈપણ ગ્રાહક પાસેથી બાકી રહેલી કોઈપણ રકમ તે રકમ પ્રથમ વખત બાકી થયાની તારીખથી બે વર્ષનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી વસૂલ કરી શકાશે નહીં, સિવાય કે આવી રકમ પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળી માટેના ચાર્જના એરિયર્સ તરીકે સતત વસૂલવાપાત્ર તરીકે દર્શાવવામાં આવી હોય અને લાયસન્સી વીજળીનો સપ્લાય કાપી શકશે નહીં.

કલમ ૫૬(૨) જોતાં દાવો બે વર્ષની અંદર દાખલ થવો જોઈતો હતો. રેકોર્ડ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે કથિત ચેકિંગ ૨૪/૦૭/૨૦03 ના રોજ થયું હતું અને દાવો ૨૭/03/૨૦૦૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે, જે બે વર્ષ પછી છે. તે રેકોર્ડ પર છે કે નોટિસ મોકલવા કે મેળવવાનો કોઈ પુરાવો વાદી દ્ધારા રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. વધુમાં, વાદીના સાક્ષી દ્ધારા કરવામાં આવેલી કબૂલાત જોતાં જોડાણ કાપ્યા પછી કોઈ બિલ મોકલવામાં આવ્યું

નથી. આમ, સચોટ પુરાવાની ગેરહાજરીમાં, સમય મર્યાદા જોડાણ કાપ્યાના સમયથી શરૂ થાય છે અને તેથી વિગતવાર ચર્ચાઓ પછી, વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે માન્યું છે કે વાદીનો દાવો નિર્ધારિત સમયની અંદર દાખલ કરવામાં આવ્યો નથી. વિદ્વાન વકીલ શ્રી દેસાઈએ માનનીય ગુજરાત હાઈકોર્ટના રિપોર્ટેડ ચુકાદા ૨૦૦૬(૨) જીએલએચ પેજ ૩૭૫ ટૉરેન્ટ પાવર વિરુદ્ધ ગાયત્રી ઈન્ટરમીડિયેટ્સ પર આધાર રાખ્યો છે, પરંતુ અહીં ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ કથિત ચેકિંગ ૨૪/૦૭/૨૦૦૩ ના રોજ થયું હતું અને હાલનો દાવો ૨૭/૦૩/૨૦૦૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યો છે, તેથી ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૫૬(૨) મુજબ દાવો બે વર્ષની અંદર દાખલ કરવામાં આવ્યો નથી.

૧૭. વધુમાં વાદીએ નોટિસ આંક ૩૫ પર આધાર રાખ્યો છે, પરંતુ આંક ૩૫ માં દર્શાવેલ તારીખ જોતાં તેના પર ઓવરરાઈટીંગ થયેલું છે, એવું લાગે છે કે **૨૦૦૬** ને **૨૦૦૫** તરીકે લખવામાં આવ્યું છે, અને મહિનાના કોલમમાં પણ '**૭**' ને '**૩**' તરીકે લખવામાં આવ્યું છે. રેકોર્ડ પરથી એવું લાગે છે કે વાદી દ્વારા નોટિસ આંક ૩૫ મોકલવા કે મેળવવાનો કોઈ પુરાવો રજૂ કરવામાં આવ્યો નથી. આથી વિદ્વાન

ટ્રાયલ કોર્ટે યોગ્ય રીતે ઠરાવ્યું છે કે દાવો નિર્ધારિત સમય મર્યાદામાં દાખલ કરવામાં આવ્યો નથી.

૧૮. આક્ષેપિત ચુકાદાના અવલોકન પર, રેકોર્ડ પર રહેલા પુરાવાના પુનઃમૂલ્યાંકનના પ્રકાશમાં, ઉપરોક્ત ચર્ચાઓને ધ્યાનમાં લેતા, તે એકદમ સ્પષ્ટ છે કે હુકમનામું પસાર કરતા પહેલા, ટ્રાયલ કોર્ટે વાદી–કંપની વિરુદ્ધ હુકમનામું પસાર કરતા પહેલા ઉપરોક્ત પાસાઓ અને રેકોર્ડ પર રહેલા દસ્તાવેજી પુરાવા ધ્યાનમાં લીધા છે. તેથી વિદ્વાન ટ્રાયલ કોર્ટે સદર આક્ષેપિત ચુકાદો પસાર કર્યો છે અને હુકમનામું ન્યાયી અને યોગ્ય છે જેને આ કોર્ટ દ્વારા કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી.

૧૯. ઉપરોક્ત ઊંડી ચર્ચાઓ, તારણો, નોંધવામાં આવેલા કારણો અને કરવામાં આવેલા અવલોકનોને ધ્યાનમાં લેતા, આ અપીલને ફગાવી દેવાની જરૂર છે તેથી, નીચે મુજબનો હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે.

૧૧. નીચલી એપેલેટ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને હુકમથી અસંતુષ્ટ થઈને, અપીલકર્તા મૂળ વાદી સિવિલ પ્રોસિજર કોડની કલમ–૧૦૦ હેઠળ આ સેકન્ડ અપીલ સાથે આ કોર્ટ સમક્ષ અહીં ઉપસ્થિત છે.

૧૨. તારીખ ૨૫/૦૭/૨૦૧૮ ના રોજ, આ સેકન્ડ અપીલ કાયદાના નીચેના મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્નો પર દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૧. શું નીચેની બંને અદાલતોએ એવિડન્સ એક્ટની કલમ ૧૪ પર આધાર ન રાખીને ભૂલ કરી છે અથવા બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, શું નીચેની બંને અદાલતોએ ભૂલથી એવિડન્સ એક્ટની કલમ ૧૪ નો આશરો લીધો નથી?

૨. શું નીચેની બંને અદાલતોએ લિમિટેશન એક્ટ સાથે વાંચવામાં આવતી ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૫૬ નું અર્થઘટન કરવામાં ભૂલ કરી છે?

૧૩. આ સેકન્ડ અપીલમાં, મારો ઈરાદો માત્ર એ પ્રશ્ન પર ધ્યાન આપવાનો છે કે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ [ટૂંકમાં એક્ટ, ૨૦૦૩] ની કલમ–૫૬(૨) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને નાણાંની વસૂલાત માટેનો દાવો સમય મર્યાદાથી બાધિત હતો તેવું ઠરાવવામાં નીચેની બે અદાલતોએ કોઈ ભૂલ કરી છે કે કેમ. રેકોર્ડ પર રહેલી સામગ્રી પરથી જણાય છે કે વીજળીના

મીટરનું ચેકિંગ કરવાના હેતુથી અહીં પ્રતિવાદીના રહેણાંક જગ્યાનું અપીલકર્તા – કંપનીના અધિકારીઓ દ્વારા નિરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું. અધિકારીઓને વીજળીના મીટર સાથે કેટલાક ચેડા થતા જોવા મળ્યા હતા અને આવા સંજોગોમાં, પાવર કાપી નાખવામાં આવ્યો હતો અને સત્તાવાર લેબોરેટરીમાં પરીક્ષણ કરવાના હેતુથી અધિકારીઓ દ્વારા વીજળીનું મીટર લઈ લેવામાં આવ્યું હતું.

૧૪. એવું લાગે છે કે ત્યારબાદ, અપીલકર્તાએ તારીખ ૦૭/૦૭/૨૦૦૫ ના રોજ આરપીએડી દ્વારા પ્રતિવાદીને એક નોટિસ જારી કરી હતી જેમાં કથિત વીજ ચોરીના બિલ પેટે રૂ. ૧,૪૦,૯૭૭=૪૬ પૈસા ચૂકવવાની માંગણી કરવામાં આવી હતી અને વિલંબિત ચુકવણી શુલ્ક પેટે રૂ. ૫૨,૩૫૩=૧૫ પૈસાની વધારાની રકમ પણ માંગવામાં આવી હતી અને આ રીતે અપીલકર્તા દ્વારા અહીં પ્રતિવાદી પાસેથી કુલ રૂ. ૧,૯૩,૩૩૦=૬૧ પૈસાની રકમનો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રતિવાદી ચુકવણી કરવામાં નિષ્ફળ ગયા હોવાથી, આખરે, અપીલકર્તાએ ૨૭/૦૩/૨૦૦૬ ના રોજ સદર રકમની વસૂલાત માટે દાવો દાખલ કર્યો. નીચેની બે અદાલતોના મતે, પ્રતિવાદીની જગ્યાનું નિરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું અને લેબોરેટરી પરીક્ષણના હેતુ માટે મીટર દૂર કરવામાં આવ્યું તે તારીખ એટલે કે ૨૪/૦૭/૨૦૦૩ થી બે વર્ષની અંદર દાવો દાખલ થવો જોઈતો હતો. બે વર્ષની આ સમય મર્યાદા

નીચેની બે અદાલતો દ્વારા ૨૦૦૩ ના કાયદાની કલમ–૫૬(૨) ના આધારે ગણવામાં આવી છે.

૧૫. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ–૫૬(૨) નીચે મુજબ છે:–

૫૬. ચુકવણીમાં કસૂરના કિસ્સામાં સપ્લાય કાપી નાખવા બાબત––

(૧) જ્યાં કોઈ વ્યક્તિ તેને પૂરી પાડવામાં આવતી, ટ્રાન્સમિટ કરવામાં આવતી, વિતરણ કરવામાં આવતી અથવા વ્હીલિંગ કરવામાં આવતી વીજળીના સંબંધમાં લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપનીને વીજળી માટેનો કોઈ ચાર્જ અથવા વીજળી ચાર્જ સિવાયની કોઈ રકમ ચૂકવવામાં બેદરકારી દાખવે છે, તો લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપની આવા વ્યક્તિને પંદર સ્પષ્ટ દિવસથી ઓછી ન હોય તેવી લેખિત નોટિસ આપ્યા પછી અને આવા ચાર્જ અથવા અન્ય રકમ દાવા દ્વારા વસૂલ કરવાના તેના અધિકારોને નુકસાન પહોંચાડ્યા વિના, વીજળીનો સપ્લાય કાપી શકશે અને તે હેતુ માટે કોઈપણ ઈલેક્ટ્રીક સપ્લાય લાઇન અથવા લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપનીની મિલકત હોય તેવા અન્ય કામો જેના દ્વારા વીજળી પૂરી પાડવામાં આવી હોય, ટ્રાન્સમિટ કરવામાં આવી હોય, વિતરણ કરવામાં આવી હોય અથવા વ્હીલ કરવામાં આવી હોય તેને કાપી શકશે અથવા ડિસકનેક્ટ કરી શકશે અને જ્યાં સુધી આવો

ચાર્જ અથવા અન્ય રકમ, સપ્લાય કાપવામાં અને ફરીથી કનેક્ટ કરવામાં થયેલા કોઈપણ ખર્ચ સાથે ચૂકવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી સપ્લાય બંધ કરી શકશે, પરંતુ તેનાથી વધુ સમય માટે નહીં:

એવી જોગવાઇ કરવામાં આવે છે કે, વીજળીનો સપ્લાય કાપવામાં આવશે નહીં જો આવી વ્યક્તિ વાંધા હેઠળ, જમા કરાવે,–

(એ) તેની પાસેથી માંગવામાં આવેલી રકમ જેટલી રકમ, અથવા

(બી) પાછલા છ મહિના દરમિયાન તેના દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ વીજળીના સરેરાશ ચાર્જના આધારે ગણવામાં આવેલ દરેક મહિના માટે તેના પર બાકી રહેલ વીજળી ચાર્જ, આ બેમાંથી જે ઓછું હોય તે, તેની અને લાયસન્સી વચ્ચેના કોઈપણ વિવાદનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી.

(૨) તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં કંઈપણ હોવા છતાં, આ કલમ હેઠળ કોઈપણ ગ્રાહક પાસેથી બાકી રહેલી કોઈપણ રકમ તે રકમ પ્રથમ વખત બાકી થયાની તારીખથી બે વર્ષનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી વસૂલ કરી શકાશે નહીં, સિવાય કે આવી રકમ પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળી માટેના ચાર્જના

એરિયર્સ તરીકે સતત વસૂલવાપાત્ર તરીકે દર્શાવવામાં આવી હોય અને લાયસન્સી વીજળીનો સપ્લાય કાપી શકશે નહીં.

૧૬. આ સેકન્ડ અપીલ નક્કી કરવાના હેતુ માટે જે પ્રસ્તુત છે તે ઉપર ઉલ્લેખિત ૨૦૦૩ ના કાયદાની કલમ–૫૬(૨) છે.

૧૭. ચાલો, હું ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ના કાયદાકીય ઈતિહાસ વિશે યોગ્ય ખ્યાલ આપું જે રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ઘડવામાં આવ્યો હતો.

કાયદાકીય ઈતિહાસ

૧૮. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ (જે હવેથી "નવો કાયદો" અથવા "૨૦૦૩ નો કાયદો" તરીકે ઓળખાશે) ઘડાયા પહેલાં, જ્યારે ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ (જે હવેથી "૧૯૧૦ નો કાયદો" તરીકે ઓળખાશે) ની કલમ ૩૯ થી ૫૦ સરકાર, રાજ્ય વિદ્યુત બોર્ડ અથવા વિદ્યુત નિરીક્ષકના કહેવાથી શરૂ કરવામાં આવતા કાર્યવાહીમાં ગુનાઓ અને દંડની જોગવાઈઓ કરતું હતું, ત્યારે ન તો ૧૯૧૦ ના કાયદામાં કે ન તો ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ (જે હવેથી "૧૯૪૮ નો કાયદો" તરીકે ઓળખાશે) માં એવી કોઈ પ્રત્યક્ષ અથવા ચોક્કસ જોગવાઈ હતી કે જે દર્શાવતી હોય કે વીજળીનું

વિતરણ કરતી ઓથોરિટી અથવા લાયસન્સી વીજ ચોરી અથવા વીજળીના અનધિકૃત ઉપયોગના કિસ્સામાં વીજળી ચાર્જની આકારણી કેવી રીતે કરી શકે. ૧૯૧૦ ના કાયદાની કલમ ૨૬(૬) માત્ર એટલી જ જોગવાઈ કરતી હતી કે જ્યાં વીજળીના વપરાશને નોંધતા મીટરની યોગ્યતા વિશે કોઈ મતભેદ અથવા વિવાદ હોય, ત્યાં તે મીટર તેના નિર્ણય માટે રાજ્ય સરકારના અધિકારી એવા ઈલેક્ટ્રિકલ ઇન્સ્પેક્ટરને મોકલવાનું રહેશે. જો મીટર વીજ પુરવઠો યોગ્ય રીતે નોંધતું ન હોવાનું જણાય, તો ઈલેક્ટ્રિકલ ઇન્સ્પેક્ટરે છ મહિનાથી વધુ ન હોય તેવા તે સમયગાળા દરમિયાન પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળીનો અંદાજ લગાવવાનો હતો જ્યારે તેમના મતે મીટર સાચું ન હતું. હૈદરાબાદ વનસ્પતિ લિમિટેડ ૧૯૯૮ (૪) એસસીસી ૪૭૦ ના કેસ સહિત અનેક કેસોમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૨૬(૬) માત્ર મીટરમાં રહેલી ખામી અંગેના વિવાદ સાથે સંબંધિત છે અને વીજળીની ગેરરીતિ અને ચોરીના કિસ્સાઓમાં લાગુ પડતી નથી. ૧૯૧૦ ના કાયદાની કલમ ૨૧(૨) હેઠળ, લાયસન્સી અને ૧૯૪૮ ના કાયદાની કલમ ૪૯ હેઠળ, જીઇબી ને (લાયસન્સી સિવાયની વ્યક્તિઓને વીજળીનું વિતરણ કરતી વખતે) વીજળીના સપ્લાય માટેના નિયમો અને શરતો ઘડવાની સત્તા આપવામાં આવી હતી.

૧૮.૧ આ જૂથમાં સંકળાયેલા બે વિતરણ લાયસન્સી ગુજરાત વિદ્યુત બોર્ડ અને અમદાવાદ ઇલેક્ટ્રિસિટી કંપનીએ તેમના સંબંધિત નિયમો અને શરતો ઘડ્યા હતા જેમાં વીજ ચોરી અને ગેરરીતિઓ માટે બોર્ડ/લાયસન્સી દ્ધારા ગ્રાહકો પાસેથી કેવી રીતે ચાર્જ વસૂલવામાં આવશે તેના ફોર્મ્યુલા પૂરા પાડવામાં આવ્યા હતા અને ચોરીના કિસ્સામાં રકમ વસૂલવા માટેના પૂરક બિલ સામે અપીલ દાખલ કરવાના ઉપાય સાથે પીડિત ગ્રાહકને જોગવાઈ પૂરી પાડી હતી. આવી અપીલ, કેસના સંજોગો અનુસાર, જીઈબી/ એઈસીની અપીલ સમિતિ સમક્ષ કરવામાં આવતી.

૧૮.૨ ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ ની કલમ ૪૯ દ્ધારા આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, ગુજરાત વિદ્યુત બોર્ડે 'વીજળી ઉર્જાના સપ્લાય માટેની શરતો અને પરચુરણ ચાર્જ' ઘડ્યા હતા, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે સાથે વીજળીની ગેરરીતિ અને ચોરીના કિસ્સાઓમાં આકારણી માટેની વિગતવાર જોગવાઈઓનો સમાવેશ થતો હતો. શરત ૩૩(એ) માં "ગેરરીતિ" ને ગ્રાહક દ્ધારા ૧૯૧૦ ના કાયદા, ૧૯૪૮ ના કાયદા અથવા તે હેઠળ ઘડવામાં આવેલા નિયમોની કોઈપણ જોગવાઈના ઉલ્લંઘન તરીકે અને વીજળી ઉર્જાના સપ્લાય માટેની શરતો અને પરચુરણ ચાર્જના ઉલ્લંઘન તરીકે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી હતી અને ખાસ કરીને તેમાં નીચેના કિસ્સાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો:-

"(એ) ગ્રાહક દ્વારા એવી કોઈપણ અન્ય વ્યક્તિને વીજળી સપ્લાય કરવી જેનો સપ્લાય બોર્ડ દ્વારા કોઈપણ કારણસર કાપી નાખવામાં આવ્યો હોય.

(બી) બોર્ડની ચોક્કસ પરવાનગી વિના ગ્રાહક દ્વારા કરાર કરેલા લોડને પાર કરવો.

(સી) બોર્ડની પરવાનગી વિના ગ્રાહકના વિદ્યુત ઇન્સ્ટોલેશનમાં અનધિકૃત ઉમેરો, ફેરફાર અને/અથવા વધારો.

(ડી) ગ્રાહક દ્વારા બોર્ડ દ્વારા કોઈપણ કારણસર કાપી નાખવામાં આવેલી સેવામાંથી સપ્લાયનો ઉપયોગ કરવો.

(ઇ) બોર્ડની પરવાનગી વિના અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિને ઉર્જાનો સપ્લાય કરવો."

શરત ૩૩(બી) માં "ઉર્જાની ચોરી" ને નીચે મુજબ વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી હતી:-

"કોઈપણ ગ્રાહક જે અપ્રમાણિકપણે કોઈપણ ઉર્જા ખેંચે છે, વપરાશ કરે છે અથવા તેનો ઉપયોગ કરે છે તો તેણે ભારતીય દંડ સંહિતાના અર્થમાં ચોરી કરી હોવાનું માનવામાં આવશે અને આવી રીતે ઉર્જા ખેંચવા માટે કૃત્રિમ માધ્યમોનું અસ્તિત્વ તેવા અપ્રમાણિકપણે ઉર્જા ખેંચવા માટેનો પ્રાથમિક પુરાવો ગણાશે."

શરત ૩૪ માં અપ્રમાણિકપણે ઉપયોગમાં લેવાયેલી અથવા ખેંચાયેલી અથવા દૂષિત ઈરાદાથી વેડફાયેલી અથવા તેમાં નિર્દિષ્ટ કરેલી રીતે વાળવામાં આવેલી ઉર્જાની ચુકવણી માટેની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. આ શરતમાં અપીલકર્તા દ્વારા વિવાદિત બિલની રકમના ૩૦% જમા કરાવવા પર એપેલેટ ઓથોરિટી દ્વારા પુનર્વિચારના ઉપાયની પણ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે, જેમાંથી ૧૫% પ્રથમ જમા કરાવવાના રહેશે, ત્યારબાદ જોડાણ ફરીથી આપવામાં આવશે અને પૂરક બિલની રકમના અન્ય ૧૫% જોડાણ ફરીથી આપ્યાના ૩૦ દિવસની અંદર ચૂકવવાના રહેશે અને ત્યારપછી અપીલની સુનાવણી કરવામાં આવશે. જો કે, જે ગ્રાહક બીજી વખત અથવા ત્યારબાદના પ્રસંગે ચોરી કરતો જોવા મળ્યો હોય તેને આ રાહત આપવામાં આવતી ન હતી. ગ્રાહક હાઈ ટેન્શન ગ્રાહક છે કે લો ટેન્શન ગ્રાહક છે તેના આધારે અને ઔદ્યોગિક, રહેણાંક જેવી શ્રેણીઓના આધારે અને ઉત્પાદન કરવામાં આવતી પ્રોડક્ટ વગેરેના આધારે ચોરીના કેસોમાં આકારણી માટે વિગતવાર ફોર્મ્યુલા નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૮.૩ એ જ રીતે, એઈસી (હવે જેને ટૉરેન્ટ પાવર અમદાવાદ ઈલેક્ટ્રિસિટી કં. લિ. કહેવાય છે) એ ૧૯૧૦ ના કાયદાની કલમ ૨૧(૨) હેઠળ "સપ્લાય અને પરચુરણ શુલ્કની શરતો" ઘડી હતી. તેની શરત નં. ૨૨ માં 'ગેરરીતિ' ને GEB ના સપ્લાયની શરતોની શરત ૩૩(A) જેવા જ શબ્દોમાં વ્યાખ્યાચિત

કરવામાં આવી હતી. એઈસી શરતોની શરત ૨૩ માં ૧૯૧૦ ના કાયદાની સંબંધિત જોગવાઈઓના સંદર્ભમાં ઉર્જાની ચોરીનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો. શુલ્કની આકારણી માટેની વિગતવાર જોગવાઈઓ ધરાવતા શરતોના ભાગ–II માં એપેલેટ ઓથોરિટી (સિનિયર એન્જિનિયર/ડેપ્યુટી મેનેજરના હોદ્દાથી નીચે ન હોય તેવા અધિકારી) સમક્ષ આકારણી સામે અપીલ માટેની પણ જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. જો કે, અપીલકર્તાએ અપીલ પડતર હોય તે દરમિયાન વીજ પુરવઠાના જોડાણ ફરીથી શરૂ કરવા માટે વિવાદિત બિલની રકમના ૬૦% જમા કરાવવા જરૂરી હતા; અન્યથા અપીલ ટકાવી રાખવા માટે વિવાદિત બિલની રકમના ૨૦% જમા કરાવવા જરૂરી હતા.

<u>ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ વૈધાનિક જોગવાઈઓ</u>

૧૯. જ્યારે સંસદ દ્વારા ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ઘડવામાં આવ્યો, ત્યારે તેની કલમ ૧૮૫(૧) મુજબ, સદર કાયદામાં અન્યથા પૂરી પાડવામાં આવેલી જોગવાઈઓ સિવાય, ઈન્ડિયન ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦, ઈલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ અને ઈલેક્ટ્રિસિટી રેગ્યુલેટરી કમિશન્સ એક્ટ, ૧૯૯૮ ને રદ કરવામાં આવ્યા.

વિવાદને સમજવા માટે, કાયદાની યોજનાને ધ્યાનમાં લેવી જરૂરી છે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ વીજળીના ઉત્પાદન, પ્રસારણ, વિતરણ,

ટ્રેડિંગ અને વપરાશને લગતા કાયદાઓને એકીકૃત કરવા અને સામાન્ય રીતે વીજળી ઉદ્યોગના વિકાસ માટે અનુકૂળ પગલાં લેવા, તેમાં સ્પર્ધાને પ્રોત્સાહન આપવા, ગ્રાહકોના હિતોનું રક્ષણ કરવા અને તમામ વિસ્તારોમાં વીજળીનો સપ્લાય કરવા, વીજળીના ટેરિફના તર્કસંગતકરણ, રેગ્યુલેટરી કમિશનની રચના અને તેની સાથે જોડાયેલી કે તેને આનુષંગિક બાબતો માટે ઘડવામાં આવ્યો છે. કલમ ૧૨૧ સિવાય કાયદાની તમામ જોગવાઈઓ તે જ તારીખના ગેઝેટમાં પ્રકાશિત ભારત સરકારના ૧૦ જૂન ૨૦૦૩ ના જાહેરનામા મુજબ ૧૦ જૂન ૨૦૦૩ ના રોજ અમલમાં લાવવામાં આવી હતી. જ્યાં સુધી ગુજરાત રાજ્યનો સંબંધ છે, કાયદાની કલમ ૧૭૨(d) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને ગુજરાત સરકાર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા ૧૦.૭.૨૦૦૩ ના જાહેરનામા મુજબ આ જોગવાઈઓ ૧૦ ડિસેમ્બર ૨૦૦૩ થી અમલમાં લાવવામાં આવી હતી.

ભાગ–૩ માં વીજળીના ઉત્પાદનને લગતી જોગવાઈઓ છે, ભાગ–૪ માં લાઈસન્સિંગને લગતી જોગવાઈઓ છે, કલમ ૧૪ યોગ્ય કમિશનને અન્ય બાબતોની સાથે સાથે કોઈપણ વ્યક્તિને વિતરણ લાઇસન્સી તરીકે વીજળીનું વિતરણ કરવા અથવા લાઇસન્સમાં નિર્દિષ્ટ કરેલા કોઈપણ વિસ્તારમાં વીજળીના ટ્રેડર તરીકે વીજળીનો વેપાર હાથ ધરવા માટે લાઇસન્સ આપવાની સત્તા આપે છે. રદ કરાયેલા કાયદાઓ હેઠળ વીજળીના ટ્રાન્સમિશન અથવા સપ્લાયના વ્યવસાયમાં પહેલેથી જ

રોકાયેલી વ્યક્તિને કાયદાની અન્ય જોગવાઈઓને આધીન આ કાયદા હેઠળ લાઇસન્સી તરીકે ગણવામાં આવશે. [ગુજરાત વિદ્યુત બોર્ડનું સ્થાન ગુજરાત રાજ્યમાં અલગ પ્રાદેશિક કંપનીઓએ લીધું છે અને અમદાવાદ ઈલેક્ટ્રિસિટી કં. લિમિટેડ જેને હવે "ટૉરેન્ટ પાવર AEC લિ." કહેવામાં આવે છે તેને આ કાયદા હેઠળ વિતરણ લાઇસન્સી ગણવામાં આવે છે].

૨૦. હવે નવા કાયદાની નીચેની ચોક્કસ જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લેવો જરૂરી છે:–

૨૦.૧ નવા કાયદાના ભાગ–૧૨ માં જે તપાસ અને અમલ સાથે સંબંધિત છે, તેમાં કલમ ૧૨૬(૧) પૂરી પાડે છે કે, જો કોઈ સ્થળ કે જગ્યાના નિરીક્ષણ પર અથવા ઉપકરણોના નિરીક્ષણ પછી, ... જોડાયેલા કે ઉપયોગમાં લેવાતા સાધનો મળી આવે, અથવા કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા રાખવામાં આવેલા રેકોર્ડના નિરીક્ષણ પછી, "જો આકારણી અધિકારી એવા તારણ પર આવે કે આવી વ્યક્તિ વીજળીના અનધિકૃત ઉપયોગમાં સંડોવાયેલી છે, તો તે આવી વ્યક્તિ અથવા આવા ઉપયોગથી લાભ મેળવનાર અન્ય કોઈ વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર વીજળી ચાર્જની પોતાના શ્રેષ્ઠ નિર્ણય મુજબ કામચલાઉ આકારણી કરશે". કલમ ૧૨૬ નો ખુલાસો નીચેની વ્યાખ્યાઓ ધરાવે છે:–

(એ) "આકારણી અધિકારી" નો અર્થ રાજ્ય સરકાર અથવા બોર્ડ અથવા લાયસન્સીના અધિકારી, જે કેસ હોય, જેને રાજ્ય સરકાર દ્વારા આવા તરીકે નિયુક્ત કરવામાં આવ્યા હોય;

(બી) "વીજળીનો અનધિકૃત ઉપયોગ" એટલે વીજળીનો ઉપયોગ–

(૧) કોઈપણ કૃત્રિમ માધ્યમ દ્વારા; અથવા

(૨) સંબંધિત વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારી અથવા લાયસન્સી દ્વારા અધિકૃત ન હોય તેવા માધ્યમ દ્વારા; અથવા

(૩) ચેડા કરેલા મીટર દ્વારા; અથવા

(૪) જે હેતુ માટે વીજળીનો ઉપયોગ અધિકૃત કરવામાં આવ્યો હતો તે સિવાયના હેતુ માટે."

કલમ ૧૨૬ ની પેટા–કલમ (૬) પૂરી પાડે છે કે આ કલમ હેઠળની આકારણી પેટા–કલમ (૫) માં ઉલ્લેખિત સંબંધિત શ્રેણીની સેવાઓ માટે લાગુ પડતા ટેરિફના દોઢ ગણા દરે કરવામાં આવશે જે નીચે મુજબ છે:–

સેવાઓની શ્રેણી	**અનધિકૃત ઉપયોગના સમયગાળા અંગેની ધારણા**	
ઘરેલું અને કૃષિ સેવાઓ	૩ મહિના	નિરીક્ષણની તારીખની અગાઉના

અન્ય તમામ શ્રેણીની સેવાઓ	૬ મહિના	નિરીક્ષણની તારીખની અગાઉના

કલમ ૧૨૬ ની પેટા–કલમ (૨) થી (૪) આકારણી કરવા માટેની પ્રક્રિયા નક્કી કરે છે, જે વ્યાપકપણે કહીએ તો, આકારણી અધિકારીને જે સ્થળ અથવા જગ્યામાં વીજળી પૂરી પાડવામાં આવે છે ત્યાં કબજો ધરાવનાર અથવા નિયંત્રણ ધરાવનાર વ્યક્તિ પર કામચલાઉ આકારણીનો આદેશ બજાવવાની જરૂરિયાત દ્વારા કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું પાલન પૂરું પાડે છે અને આવી વ્યક્તિને કામચલાઉ આકારણી સામે વાંધા રજૂ કરવાનો અધિકાર આપે છે અને ત્યારપછી આવી વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર વીજળી ચાર્જની આકારણીનો અંતિમ આદેશ પસાર કરતા પહેલા આવી વ્યક્તિને સુનાવણીની વ્યાજબી તક આપવાની રહે છે.

કલમ ૧૨૭ કલમ ૧૨૬ હેઠળના અંતિમ આદેશથી નારાજ થયેલી કોઈપણ વ્યક્તિને નિર્ધારિત એપેલેટ ઓથોરિટી સમક્ષ ત્રીસ દિવસની અંદર અપીલ દાખલ કરવા સક્ષમ બનાવે છે, પરંતુ જ્યાં સુધી આકારણી કરેલી રકમના ૧/૩ ભાગ લાયસન્સી પાસે જમા કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી આવી કોઈ અપીલ ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે નહીં. એપેલેટ

ઓથોરિટીનો આદેશ અંતિમ રહેશે. કસૂરવાર ગ્રાહક દર છ મહિને ચક્રવૃદ્ધિ ૧૬% પ્રતિ વર્ષના દરે વ્યાજ ચૂકવવા પણ જવાબદાર છે.

૨૦.૨ નવા કાયદાના ભાગ–૧૪ માં ગુનાઓ અને દંડ અને સિવિલ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્રને દૂર કરવાને લગતી જોગવાઈઓ છે.

કલમ ૧૩૫(૧)(બી) પૂરી પાડે છે કે –

જે કોઈ અપ્રમાણિકપણે –

(એ) --

(બી) મીટર સાથે ચેડા કરે છે, ચેડા કરેલું મીટર લગાવે છે અથવા વાપરે છે, અથવા એવા કોઈપણ સાધન અથવા પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરે છે જે વીજળીના મીટરના યોગ્ય અથવા સચોટ માપનમાં દખલ કરે છે અથવા અન્યથા એવું કૃત્ય કરે છે જેનાથી વીજળીની ચોરી થાય છે અથવા વેડફાય છે,

(સી) --

જેથી વીજળી ખેંચી શકાય અથવા વપરાશ કરી શકાય અથવા ઉપયોગ કરી શકાય, તેને ત્રણ વર્ષ સુધીની જેલની સજા અથવા દંડ અથવા બંનેની સજા થઈ શકે છે અને એ પણ જોગવાઇ પૂરી પાડે છે કે **દંડ આવી વીજ ચોરીના કારણે થતા આર્થિક લાભના ત્રણ ગણાથી ઓછો ન હોવો**

જોઈએ. બીજી/ત્યારબાદની દોષિત ઠરાવણીના કિસ્સામાં, આર્થિક લાભના છ ગણાથી ઓછા ન હોય તેવા દંડ સહિત વધુ કડક દંડ/સજાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે.

બીજી જોગવાઇ ગ્રાહક વિરુદ્ધ એવી ધારણા પણ ઊભી કરે છે કે જો ગ્રાહક દ્વારા વીજળી ખેંચવા, વપરાશ કરવા અથવા ઉપયોગ કરવા માટે કોઈપણ કૃત્રિમ માધ્યમ અથવા બોર્ડ અથવા લાયસન્સી દ્વારા અધિકૃત ન હોય તેવા માધ્યમો અસ્તિત્વમાં હોય, તો જ્યાં સુધી તેનાથી વિપરીત સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી એવું માની લેવામાં આવશે કે આવા ગ્રાહક દ્વારા અપ્રમાણિકપણે વીજળી ખેંચવામાં, વપરાશ કરવામાં અથવા ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો છે. કલમ ૧૩૫ ની પેટા–કલમ (૧) ની કલમ (એ) અને (સી) સમાન દંડાત્મક પરિણામો સાથે વીજ ચોરીના અન્ય કિસ્સાઓ દર્શાવે છે અને તે નીચે મુજબ વંચાય છે:–

(એ) ઓવરહેડ, અંડરગ્રાઉન્ડ અથવા પાણીની અંદરની લાઇનો અથવા કેબલ અથવા સર્વિસ વાયર અથવા લાયસન્સીની સર્વિસ સુવિધાઓ સાથે જોડાણ કરે છે, અથવા જોડાણ કરાવે છે; અથવા

(સી) ઇલેક્ટ્રિક મીટર, સાધન, ઉપકરણ અથવા વાયરને નુકસાન પહોંચાડે છે અથવા નાશ કરે છે અથવા તેમાંથી કોઈપણને એ રીતે

નુકસાન પહોંચાડવા અથવા નાશ થવા દે છે કે જેથી વીજળીના યોગ્ય અથવા સચોટ માપનમાં દખલ પહોંચે.

કાયદાની કલમ ૧૪૫ એવી કોઈપણ બાબતના સંબંધમાં કોઈપણ દાવો અથવા કાર્યવાહી હાથ ધરવા માટે સિવિલ કોર્ટના અધિકારક્ષેત્રને દૂર કરે છે જે નક્કી કરવા માટે કલમ ૧૨૬ માં ઉલ્લેખિત આકારણી અધિકારી અથવા કલમ ૧૨૭ માં ઉલ્લેખિત એપેલેટ ઓથોરિટી અથવા આ કાયદા હેઠળ નિમણૂક કરાયેલ નિર્ણાયક અધિકારીને કાયદા દ્વારા અથવા કાયદા હેઠળ સત્તા આપવામાં આવી છે અને આ કાયદા દ્વારા અથવા આ કાયદા હેઠળ આપવામાં આવેલી કોઈપણ સત્તાના અનુસંધાનમાં લેવાયેલા અથવા લેવામાં આવનાર કોઈપણ પગલાંના સંબંધમાં કોઈપણ અદાલત અથવા અન્ય કોઈપણ સત્તાધિકારી દ્વારા કોઈ મનાઈ હુકમ (ઈન્જંક્શન) આપવામાં આવશે નહીં.

[કલમ ૧૪૩ સાથે વાંચતા કલમો ૨૯, ૩૩ અને ૪૩ વિતરણ લાયસન્સી અને જનરેટિંગ કંપનીને વીજળીના પ્રસારણ અને સપ્લાયની બાબતમાં કેટલાક નિર્દેશોનું પાલન કરવાનું ફરજિયાત કરે છે. તે નિર્દેશોનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળતાના પરિણામે કાયદાની કલમ ૧૪૩ હેઠળ નિર્ણાયક અધિકારી તરીકે નિમણૂક પામેલા યોગ્ય કમિશનના સભ્ય દ્વારા

નિર્ણય લેવા પર લાયસન્સી પર દંડ લાદવામાં આવશે. આપણને આ નિર્ણય સાથે કોઈ સંબંધ નથી].

કલમ ૧૫૧ પૂરી પાડે છે કે સરકાર, કમિશન, તેમના અધિકૃત અધિકારી અથવા લાયસન્સી દ્વારા લેખિત ફરિયાદ સિવાય કોઈ પણ અદાલત કાયદા હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાની નોંધ (કોગ્નિઝન્સ) લેશે નહીં. કલમ ૧૫૨ કાયદા હેઠળ સજાપાત્ર વીજ ચોરીના ગુનાને સમાધાન લાયક (કમ્પાઉન્ડેબલ) બનાવે છે, પરંતુ સમાધાન કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા ગ્રાહક માટે માત્ર એક જ વાર મંજૂર કરવામાં આવશે.

૨૦.૩ કાયદાના ભાગ–૧૫ માં સ્પેશિયલ કોર્ટની રચના, સત્તાઓ અને પ્રક્રિયા માટેની જોગવાઈઓ છે.

કલમ ૧૫૩ રાજ્ય સરકારને કલમ ૧૩૫ થી ૧૩૯ માં ઉલ્લેખિત ગુનાઓની ઝડપી સુનાવણી પૂરી પાડવાના હેતુથી સ્પેશિયલ કોર્ટની રચના કરવાની સત્તા આપે છે. સ્પેશિયલ કોર્ટમાં એક જ ન્યાયાધીશ હોય છે જેની નિમણૂક હાઈકોર્ટની સહમતિથી રાજ્ય સરકાર દ્વારા કરવામાં આવશે અને તે સ્પેશિયલ કોર્ટના ન્યાયાધીશ તરીકે નિમણૂક પામતા પહેલા એડિશનલ ડિસ્ટ્રિક્ટ એન્ડ સેશન્સ જજ રહી ચૂક્યા હોવા જોઈએ.

કલમ ૧૫૪ જોગવાઈ કરે છે કે કાયદાની કલમ ૧૩૫ થી ૧૩૯ હેઠળ સજાપાત્ર ગુનાઓ માત્ર સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા જ ચલાવી શકાય છે જેના અધિકારક્ષેત્રમાં આવો ગુનો કરવામાં આવ્યો હોય. ગુનો સમરી (ટૂંકી) રીતે ચલાવવાનો છે. કલમ ૧૫૪ ની પેટા–કલમ (૫) સ્પેશિયલ કોર્ટને **વીજ ઉર્જાની ચોરી માટે** ગ્રાહક અથવા વ્યક્તિ સામે નાણાંના રૂપમાં **સિવિલ જવાબદારી** નક્કી કરવાની પણ સત્તા આપે છે જે **વીજ ઉર્જાની ચોરી પકડાયાની તારીખથી અગાઉના બાર મહિનાના સમયગાળા માટે લાગુ પડતા ટેરિફ દર મુજબની રકમના ઓછામાં ઓછા બે ગણા અથવા ચોરીનો ચોક્કસ સમયગાળો,** જો નક્કી કરવામાં આવે તો, તે બેમાંથી જે ઓછું હોય તે રહેશે. આ રીતે નક્કી કરાયેલી સિવિલ જવાબદારીની રકમ એવી રીતે વસૂલ કરવામાં આવશે જાણે કે તે સિવિલ કોર્ટનું હુકમનામું હોય. પેટા–કલમ (૬) એ પણ જોગવાઈ કરે છે કે જો સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા અંતિમ રીતે નક્કી કરવામાં આવેલી સિવિલ જવાબદારી ગ્રાહક અથવા જવાબદાર વ્યક્તિ દ્વારા જમા કરવામાં આવેલી રકમ કરતાં ઓછી હોય, તો ગ્રાહક અથવા જવાબદાર વ્યક્તિ દ્વારા જમા કરવામાં આવેલી આવી વધારાની રકમ પ્રવર્તમાન બેંક દરે વ્યાજ સાથે પરત કરવામાં આવશે.

કલમ ૧૫૬ હાઈકોર્ટને સીઆરપીસીના પ્રકરણ–૨૯ અને ૩૦ ની જોગવાઈઓ મુજબ સ્પેશિયલ કોર્ટના આદેશો સામે અપીલ અને રિવિઝનની

સત્તાઓ આપે છે, જાણે કે સ્પેશિયલ કોર્ટ એ ડિસ્ટ્રિક્ટ કોર્ટ હોય, અથવા કિસ્સા મુજબ હાઇકોર્ટના પ્રાદેશિક અધિકારક્ષેત્રમાં કેસો ચલાવતી સેશન્સ કોર્ટ હોય.

કલમ ૧૫૭ અમુક આધારો પર સ્પેશિયલ કોર્ટને પુનર્વિચાર (રિવ્યૂ) ની સત્તા આપે છે.

૨૦.૪ નવા કાયદાના ભાગ–૬ માં લાયસન્સીઓ દ્વારા વીજળીના વિતરણ અને ચાર્જની વસૂલાત સંબંધિત જોગવાઇઓ છે.

કલમ ૪૫(૧) વિતરણ લાયસન્સીને સમયાંતરે નક્કી કરાયેલા આવા ટેરિફ અને લાયસન્સની શરતો અનુસાર વીજળીના સપ્લાય માટેના ચાર્જ વસૂલવાની સત્તા આપે છે. પેટા–કલમ (૨), (૩) અને (૫) નીચે મુજબ વંચાય છે:–

"(૨) વિતરણ લાયસન્સી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી વીજળી માટેના ચાર્જ –

(એ) સંબંધિત રાજ્ય આયોગ દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવી પદ્ધતિઓ અને સિદ્ધાંતો અનુસાર નક્કી કરવામાં આવશે;

(બી)

(૩) વિતરણ લાયસન્સી દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવતી વીજળી માટેના ચાર્જમાં નીચેનાનો સમાવેશ થઈ શકે છે –

(એ) પૂરી પાડવામાં આવેલ વાસ્તવિક વીજળીના ચાર્જ ઉપરાંત ફિક્સ ચાર્જ;

(બી)

(૫) વિતરણ લાયસન્સી દ્વારા નક્કી કરાયેલ ચાર્જ આ કાયદાની જોગવાઈઓ અને સંબંધિત રાજ્ય આયોગ દ્વારા આ બાબતે બનાવવામાં આવેલા નિયમો અનુસાર રહેશે."

(ભાર આપવામાં આવે છે.)

[ભાગ–૧૦ માં કલમ ૮૨ રાજ્ય વિદ્યુત નિયમનકારી આયોગની રચનાની જોગવાઈ કરે છે અને એમ પણ પૂરી પાડે છે કે રાજ્ય આયોગને કાયદા હેઠળ સોંપવામાં આવેલ અન્ય કાર્યો બજાવવાના રહેશે. ભાગ–૧૮ માં કલમ ૧૮૧ રાજ્ય આયોગોને પૂર્વ પ્રકાશન પછી, કાયદા અને નિયમો સાથે સુસંગત નિયમો બનાવવાની સત્તા આપે છે જેમાં ઈલેક્ટ્રીસીટી સપ્લાય કોડની જોગવાઈઓ સહિત કાયદાની જોગવાઈઓનો અમલ કરવા માટે સામાન્ય રીતે નિયમો બનાવવા અને અપીલ દાખલ કરવાના ફોર્મ અને રીત માટે પણ નિયમો બનાવવાની સત્તા સામેલ છે. રાજ્ય આયોગ દ્વારા ઘડવામાં આવનાર નિયમો રાજ્ય વિધાનસભાના દરેક ગૃહ સમક્ષ મૂકવામાં આવશે].

ભાગ–૬ ચાલુ રાખતાં, કાયદાની કલમ ૫૦ મહત્વપૂર્ણ છે અને તેને યથાવત ટાંકવી જરૂરી છે.

"૫૦. ઈલેક્ટ્રીસીટી સપ્લાય કોડ. રાજ્ય આયોગ વીજળી ચાર્જની વસૂલાત, વીજળી ચાર્જના બિલિંગ માટેના અંતરાલો, ચુકવણી ન કરવા બદલ વીજળીનો સપ્લાય કાપી નાખવા, વીજળીનો સપ્લાય ફરી શરૂ કરવા, વિદ્યુત પ્લાન્ટ, ઈલેક્ટ્રિક લાઇનો અથવા મીટર સાથે ચેડા, નુકસાન અથવા ખરાબી, સપ્લાય કાપવા અને મીટર દૂર કરવા માટે વિતરણ લાયસન્સી અથવા તેના વતી કામ કરતા કોઈપણ વ્યક્તિનો પ્રવેશ, ઈલેક્ટ્રિક લાઇનો અથવા ઈલેક્ટ્રિકલ પ્લાન્ટ અથવા મીટરને બદલવા, બદલાવ કરવા અથવા જાળવણી માટે પ્રવેશ માટેની જોગવાઈ કરવા માટે ઈલેક્ટ્રીસીટી સપ્લાય કોડ નિર્દિષ્ટ કરશે."

કલમ ૫૬ લાયસન્સીને ઓછામાં ઓછા પંદર સ્પષ્ટ દિવસની લેખિતમાં નોટિસ આપ્યા પછી વીજ સપ્લાય કાપી નાખવાની સત્તા આપે છે અને જ્યા સુધી જવાબદાર વ્યક્તિ દ્વારા ચૂકવવા પાત્ર રકમ સાથે લાયસન્સી દ્વારા સપ્લાય કાપવા અને ફરી જોડવામાં થયેલ ખર્ચ ચૂકવવામાં

ન આવે ત્યાં સુધી સપ્લાય બંધ રાખી શકશે પરંતુ તેનાથી વધુ સમય માટે નહીં; જો કે વીજળીનો સપ્લાય કાપવામાં આવશે નહીં જો આવી વ્યક્તિ વાંધા હેઠળ, જમા કરાવે,–

"(એ) તેની પાસેથી માંગવામાં આવેલી રકમ જેટલી રકમ, અથવા

(બી) પાછલા છ મહિના દરમિયાન તેના દ્વારા ચૂકવવામાં આવેલ વીજળીના સરેરાશ ચાર્જના આધારે ગણવામાં આવેલ દરેક મહિના માટે તેના પર બાકી રહેલ વીજળી ચાર્જ,

આ બેમાંથી જે ઓછું હોય તે, તેની અને લાયસન્સી વચ્ચેના કોઈપણ વિવાદનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી.

(ભાર આપવામાં આવે છે.)

૨૦.૫ ભાગ–૭માં ટેરિફ સંબંધિત જોગવાઈઓ છે. કલમ ૬૨ યોગ્ય આયોગને (જે હાલના હેતુઓ માટે રાજ્ય વિદ્યુત નિયમનકારી આયોગ હશે) આ કાયદાની જોગવાઈઓ અનુસાર, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે વીજળીના છૂટક વેચાણ માટે ટેરિફ નક્કી કરવાની સત્તા આપે છે.

૨૦.૬ ભાગ–૧૮માં કલમ ૧૮૩ કેન્દ્ર સરકારને કાયદો અમલમાં આવ્યાની તારીખથી બે વર્ષના સમયગાળાની અંદર મુશ્કેલીઓ દૂર કરવાની સત્તા આપે છે.

૨૧. તે વિવાદિત નથી કે ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ [કલમ–૧૨૧ સિવાય] કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા ૧૦મી જૂન ૨૦૦૩ ના રોજ અમલમાં લાવવામાં આવ્યો હતો, પરંતુ ગુજરાત રાજ્યમાં, તેની જોગવાઈઓ ૧૦મી ડિસેમ્બર, ૨૦૦૩ થી લાગુ કરવામાં આવી હતી.

૨૨. જો કે ઇન્ડિયન ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ અને ઇલેક્ટ્રિસિટી (સપ્લાય) એક્ટ, ૧૯૪૮ હેઠળ એઇસી અને જીઇબી ની તરફેણમાં આપવામાં આવેલા લાઇસન્સની શરતો અને સદર લાઇસન્સીઓ દ્વારા સદર કાયદાઓ હેઠળ ઘડવામાં આવેલી સપ્લાય અને પરચુરણ શુલ્કની શરતો ૯/૧૨/૨૦૦૪ સુધી કાર્યરત રહી, ત્યારબાદ ૧૦/૧૨/૨૦૦૪ થી, તે લાયસન્સીઓની તરફેણમાં વિતરણ લાઇસન્સ તેઓ ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની જોગવાઈઓ અનુસાર હોવાને આધીન ચાલુ રહે છે.

આ કેસમાં વિવાદ વિના, બિલ પ્રથમ વખત ૦૭/૦૭/૨૦૦૫ ના રોજ આપવામાં આવ્યું હતું. સમય મર્યાદાની ગણતરી ૦૭/૦૭/૨૦૦૫ પછીથી થવી જોઈતી હતી. જો ૦૭/૦૭/૨૦૦૫ થી બે વર્ષની સમય મર્યાદા ગણવામાં આવે, તો અહીં અપીલકર્તા દ્વારા ૨૭/૦૩/૨૦૦૬ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવેલો દાવો સમય મર્યાદાની અંદર જ હતો. કાયદાની

કલમ–૫૬(૨) અંગે નીચેની બે અદાલતો દ્વારા કરવામાં આવેલ અર્થઘટન ભૂલભરેલું છે.

૨૩. કોઈ વ્યક્તિ પાસેથી લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપનીને લેણા વીજળી ચાર્જનો સંદર્ભ કલમ ૫૬ ની જોગવાઈઓમાં બે સંદર્ભોમાં થાય છે. પ્રથમ સંદર્ભ કલમ ૫૬ ની પેટા–કલમ (૧) છે જેમાં લાયસન્સી અથવા જનરેટિંગ કંપનીને લેણા વીજળી ચાર્જની ચુકવણી કરવામાં બેદરકારી વીજળી પુરવઠો કાપી નાખવાનો આધાર બની શકે છે જો ૧૫ સ્પષ્ટ દિવસની નોટિસ આપવામાં આવે. બીજો સંદર્ભ કલમ ૫૬ ની પેટા–કલમ (૨) છે જેમાં ગ્રાહક પાસેથી આ કલમ હેઠળ લેણી રકમની વસૂલાત આવી રકમ પ્રથમ વખત લેણી થયાની તારીખથી બે વર્ષના સમયગાળા સુધી મર્યાદિત છે. "લેણી (ડ્યુ)" શબ્દસમૂહનું અર્થઘટન કરતી વખતે, જે અર્થઘટન મૂકવામાં આવે છે તે સુમેળભર્યું હોવું જોઈએ જેથી તે કલમ ૫૬ ની પેટા–કલમ (૧) અને પેટા–કલમ (૨) બંનેના સંદર્ભમાં લાગુ થઈ શકે. ગ્રાહક પર વીજળી ચાર્જનું બિલ બજવવામાં ન આવે ત્યાં સુધી રકમ ગ્રાહક પાસેથી લેણી છે તેમ કહી શકાય નહીં. અન્ય કોઈપણ બાંધકામ અસંગત અથવા વાહિયાત પરિણામ આપશે કે બિલની બજવણી કર્યા વિના પણ સપ્લાય કાપી નાખવાનું વિચારી શકાય. જો કે ગ્રાહકની જવાબદારી વીજળીના વપરાશ દ્વારા ઉદ્‌ભવે છે અથવા તેના કારણે થાય છે, ચુકવણી માત્ર બિલની

બજવણી પર જ લેણી બને છે. આમ, કલમ ૫૬ ની પેટા–કલમ (૧) અને પેટા–કલમ (૨) ના હેતુઓ માટે, કોઈ રકમ ગ્રાહક પાસેથી લેણી તરીકે ત્યારે જ ગણી શકાય જ્યારે વીજળી ચાર્જ પેટેનું બિલ તેના પર બજવવામાં આવે. વાસ્તવમાં, કલમ ૫૬ ની પેટા–કલમ (૨) ના પાછલા ભાગ હેઠળ આ સિદ્ધાંત માટે એક અપવાદ બનાવવામાં આવ્યો છે કે ગ્રાહક પાસેથી લેણી કોઈ રકમ આવી રકમ લેણી થયાની તારીખથી બે વર્ષના સમયગાળા પછી વસૂલ કરી શકાશે નહીં. અપવાદ એ છે કે જ્યારે આવી રકમ પૂરી પાડવામાં આવેલ વીજળી માટેના ચાર્જના એરિયર્સ તરીકે સતત વસૂલવાપાત્ર તરીકે દર્શાવવામાં આવે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જ્યાં બિલમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળી માટેના ચાર્જના એરિયર્સ તરીકે વસૂલવાપાત્ર રકમ દર્શાવવાનું ચાલુ રહે છે, ત્યાં લેણી રકમ બે વર્ષની મુદત પૂરી થયા પછી પણ વસૂલાત માટે આવી શકે છે.

૨૪. "લેણી રકમ" શબ્દસમૂહ પર ઉપર જે અર્થઘટન મૂકવામાં આવ્યું છે તે એચ.ડી. શૌરીના કેસમાં દિલ્હી હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજના ચુકાદામાં પણ સ્વીકારવામાં આવ્યું છે. શ્રી જસ્ટિસ બી.એન. કિરપાલે (વિદ્વાન મુખ્ય ન્યાયાધીશ જેઓ તે સમયે હતા) અગાઉના ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૧૯૧૦ ની કલમ ૨૪(૧) ની જોગવાઈઓનું અર્થઘટન કર્યું હતું, જે હેઠળ જો કોઈ વ્યક્તિ તેની પાસેથી લેણા થતા ઉર્જા માટેના કોઈ ચાર્જ ચૂકવવામાં

બેદરકારી દાખવે તો વીજ પુરવઠો કાપી નાખવા માટેની સક્ષમ જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ઠરાવ્યું હતું કે કલમ ૨૪ માં "લેણી" શબ્દનો સંદર્ભ વીજળીના વપરાશનો નથી પરંતુ ગ્રાહકને માન્ય બિલ મોકલ્યા પછી ચૂકવવાપાત્ર છે. કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

> "હું ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૨૪ અને કોર્પોરેશન એક્ટની કલમ ૨૮ વાંચું છું તેમ, મને એવું લાગે છે કે ચાર્જની રકમ માત્ર બિલ મોકલવા સાથે જ લેણી અને ચૂકવવાપાત્ર બનશે અને તેનાથી પહેલાં નહીં. જેમ કે ઉપર ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તે બિલ છે જે સમયગાળો નક્કી કરે છે જેની અંદર ચાર્જ ચૂકવવાના હોય છે. જે સમયગાળો પૂરો પાડવામાં આવે છે તે બિલ મળ્યાના ૧૫ દિવસથી ઓછો નથી હોતો. જો કલમ ૨૪ માં "લેણી" શબ્દનો અર્થ વીજળીનો વપરાશ હોય, અને જો અરજદારના વિદ્વાન વકીલની દલીલ સાચી હોય, તો તેનો અર્થ એ થશે કે વીજળીનો વપરાશ થતાં જ વીજળી ચાર્જ લેણા અને ચૂકવવાપાત્ર બની જશે અને જો તેના સંદર્ભમાં ચાર્જ ચૂકવવામાં ન આવે તો બિલ આપ્યા વિના પણ કલમ ૨૪ હેઠળ સપ્લાય કાપવાની નોટિસ આપી શકાશે. આ ચોક્કસપણે કાયદા ઘડનારાઓનો ઈરાદો હોઈ શકે નહીં. કલમ ૨૪ લાયસન્સીને જો તેની લેણી રકમ ચૂકવવામાં ન આવે તો ૭ દિવસથી ઓછી ન હોય તેવી નોટિસ આપવાનો અધિકાર આપે છે. આ સંદર્ભમાં "લેણી"

શબ્દનો અર્થ ગ્રાહકને માન્ય બિલ મોકલવામાં આવ્યા પછી લેણી અને ચૂકવવાપાત્ર હોવો જોઈએ. તેનો અર્થ વીજળીના વપરાશ પછી અને બિલ રજૂ કર્યા વિના ૭ દિવસની નોટિસ એવો થઈ શકે નહીં. ભલે અરજદાર દ્વારા વીજળીનો વપરાશ કરવામાં આવે ત્યારે ચૂકવણી કરવાની જવાબદારી ઊભી થાય, તેમ છતાં તે જવાબદારીની ગણતરી થાય અને બિલ આપવામાં આવે ત્યારે જ તે લેણી અને ચૂકવવાપાત્ર બને છે. બિલ આપ્યા અને મળ્યા પહેલા ઉત્તરદાતાઓને તે વીજળી જે પહેલેથી જ વપરાશમાં લેવાઈ છે પરંતુ જેના માટે કોઈ બિલ મોકલવામાં આવ્યું નથી તેનો સપ્લાય કાપવાની ધમકી આપવાની કોઈ સત્તા અથવા અધિકારક્ષેત્ર નથી".

૨૫. ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ–૫૦ રાજ્ય આયોગને વીજળી ચાર્જની વસૂલાત, વીજળી ચાર્જના બિલિંગ માટેના અંતરાલો, ચુકવણી ન કરવા બદલ વીજળીનો સપ્લાય કાપી નાખવા, સપ્લાય ફરી શરૂ કરવા અને અન્ય સંબંધિત બાબતો માટે જોગવાઈ કરવા માટે ઈલેક્ટ્રિસિટી સપ્લાય કોડ નિર્દિષ્ટ કરવાની સત્તા આપે છે. કલમ ૫૦ દ્વારા આપવામાં આવેલી સત્તાનો ઉપયોગ કરીને રાજ્ય આયોગે ગુજરાત ઈલેક્ટ્રિસિટી રેગ્યુલેટરી કમિશન (ઈલેક્ટ્રિસિટી સપ્લાય કોડ અને સપ્લાયની અન્ય શરતો) રેગ્યુલેશન્સ, ૨૦૦૫ ઘડ્યા છે. રેગ્યુલેશન ૧૫ બિલિંગ માટે જોગવાઈ કરે

છે. રેગ્યુલેશન ૧૫.૨ બિલની વિગતો માટે જોગવાઈ કરે છે. એક બિલમાં અન્ય બાબતોની સાથે સાથે બિલની તારીખ અને ચુકવણીની નિયત તારીખ (ડ્યુ ડેટ) ની માહિતી પૂરી પાડવી જરૂરી છે. તેથી ચુકવણીની નિયત તારીખ બિલમાં જ નિર્ધારિત હોય છે અને સ્પષ્ટપણે બિલ રવાના કરવા પર જ નિયત તારીખ આવવાની અપેક્ષા હોય છે. બિલમાં એરિયર્સ (બાકી રકમ) માટેની પણ જોગવાઈ કરવી જરૂરી છે. ૨૦૦૫ માં ઘડવામાં આવેલા રેગ્યુલેશન્સ બિલની ચુકવણી માટેની નિયત તારીખના સંદર્ભમાં સ્પષ્ટ સૂચક પૂરો પાડે છે. કલમ ૧૫.૫.૧ નીચે મુજબ પૂરી પાડે છે:

૧૫.૫.૧ બિલની ચુકવણી માટેની નિયત તારીખ બિલ પર દર્શાવવામાં આવશે અને આવી નિયત તારીખ રહેણાંક અને કૃષિ ગ્રાહકોના કિસ્સામાં બિલની તારીખથી એકવીસ દિવસથી ઓછી ન હોવી જોઈએ, અને અન્ય ગ્રાહકોના કિસ્સામાં પંદર દિવસથી ઓછી ન હોવી જોઈએ.

૨૬. તેથી, રેગ્યુલેશન્સ સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે બિલની ચુકવણી બિલમાં દર્શાવેલ તારીખે લેણી થાય છે જે એક તરફ રહેણાંક અને કૃષિ ગ્રાહકોના કિસ્સામાં અને બીજી તરફ અન્ય ગ્રાહકોના કિસ્સામાં અનુક્રમે બિલની તારીખથી ૨૧ દિવસ અને ૧૫ દિવસથી ઓછી હોવી જોઈએ નહીં.

૨૭. આમ, ઉર્જાનો વપરાશ થતાં જ વપરાશની બાકી રકમ લેણી થઈ ગઈ હોવાના આધારે દાવો બાધિત હતો તેવું માનવામાં નીચેની બે અદાલતો સ્પષ્ટપણે ભૂલ કરતા હતા.

૨૮. મારા મતે, દાવો સમય મર્યાદાથી બાધિત હતો તે આધારે કાઢી નાખવો જોઈતો ન હતો.

૨૯. મારા ઉપરોક્ત મંતવ્યને ટાટા સ્ટીલ લિમિટેડ વિરુદ્ધ ઝારખંડ સ્ટેટ ઈલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડ અને અન્યના કેસમાં ઝારખંડ હાઈકોર્ટના ડિવિઝન બેંચના ચુકાદા દ્વારા સમર્થન મળે છે જે ૨૦૦૮ એઆઇઆર (ઝાર) ૯૯ માં નોંધાયેલ છે, જેમાં, કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:-

૫. શ્રી મિત્તલના મતે, વિદ્વાન સિંગલ જજે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૫૬ ની પેટા-કલમ ૨ ની જોગવાઈનું ખોટું અર્થઘટન કર્યું છે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૫૬(૨) મુજબ, આવી રકમ 'પ્રથમ વખત લેણી' થઈ હોય તે તારીખથી બે વર્ષનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી પ્રથમ વખત કોઈ માંગણી કરી શકાતી નથી અને લેણી રકમ એટલે કે એરિયર્સ વર્તમાન બિલોમાં સતત દર્શાવવા જોઈએ. પરંતુ વર્તમાન કેસમાં આક્ષેપિત બિલોમાં કરવામાં આવેલી માંગણી બે વર્ષ કરતાં વધુ

સમયની છે અને તે જ વર્તમાન બિલોમાં એરિયર્સ તરીકે દર્શાવવામાં આવી ન હતી અને તેથી, તે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટની કલમ ૫૬(૨) થી બાધિત છે. શ્રી મિત્તલના મતે, રકમ તે તારીખે "પ્રથમ વખત લેણી" થાય છે જ્યારે વીજ ઉર્જાનો વપરાશ કરવામાં આવે છે અને ગ્રાહક આવા વપરાશ માટે ચાર્જ ચૂકવવા માટે જવાબદાર હોય છે.

૬. બીજી બાજુ વિદ્યુત બોર્ડ તરફથી હાજર થયેલા વિદ્ધાન વકીલ શ્રી રાજેશ શંકરે વિદ્ધાન સિંગલ જજના આક્ષેપિત ચુકાદાના સમર્થનમાં એવી રજૂઆત કરી છે કે "પ્રથમ વખત લેણી" રકમ વીજ ઉર્જાના વપરાશની તારીખથી થતી નથી પરંતુ તે ત્યારે જ લેણી થાય છે જ્યારે આવા વીજ ઉર્જાના વપરાશ માટે બિલો આપીને માંગણી કરવામાં આવે છે. તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં તેમણે એચ.ડી. શૌરી વિરુદ્ધ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ઓફ દિલ્હી અને અન્યના કેસમાં દિલ્હી હાઈકોર્ટની સિંગલ બેંચના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે.

૭. આક્ષેપિત ચુકાદામાં વિદ્ધાન સિંગલ જજે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ ૨૦૦૩ ની કલમ ૫૬(૨) ના ઈરાદા અને ઉદ્દેશ્ય પર ચર્ચા કર્યા પછી ઠરાવ્યું છે કે આક્ષેપિત બિલોની રકમની વસૂલાત ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ ૨૦૦૩ ની કલમ ૫૬(૨) ની જોગવાઈથી બાધિત છે તેમ કહી

શકાય નહીં અને તે કાયદાની સદર જોગવાઈ હેઠળ બાધિત છે તેમ કહી શકાય નહીં. વિદ્વાન સિંગલ જજે એ પણ નોંધ્યું છે કે એચ.ડી. શૌરી વિરુદ્ધ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ઓફ દિલ્હી અને અન્યના કેસમાં દિલ્હી હાઈકોર્ટે પણ આવો જ મત લીધો છે.

૮. આક્ષેપિત ચુકાદો, દિલ્હી હાઈકોર્ટનો ચુકાદો એટલે કે જોયા પછી અને પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, અમારું માનવું છે કે જ્યારે ગ્રાહક વીજ ઉર્જાનો વપરાશ કરે છે, ત્યારે તે આવા વપરાશ માટે ચાર્જ ચૂકવવા માટે જવાબદાર બને છે પરંતુ, ત્યારપછી, જ્યારે બોર્ડ ટેરિફ મુજબ બિલો આપે છે, અને ગ્રાહક પાસેથી વીજ ઉર્જાના વપરાશ માટેની રકમની ચૂકવણી માટે ચોક્કસ માંગ કરે છે ત્યારે જ રકમ વીજ ઉર્જાના આવા વપરાશની ચૂકવણી માટે "પ્રથમ વખત લેણી" બને છે.

૯. ઉપરોક્ત તારણોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે આગળ ઠરાવીએ છીએ કે ઈલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ ની કલમ ૫૬(૨) માં દર્શાવેલ બે વર્ષનો સમયગાળો બોર્ડ દ્વારા વીજ ઉર્જાના વપરાશ સામે બિલો આપીને આવી માંગ કરવામાં આવે તે તારીખથી શરૂ થશે. પરિણામે, અમે આક્ષેપિત ચુકાદામાં વિદ્વાન સિંગલ જજના મતને સમર્થન

આપીએ છીએ અને તે મુજબ, કોઈ મેરિટ ન જણાતાં, આ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલને ફગાવી દેવામાં આવે છે.

૩૦. અપીલકર્તા તરફથી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી હસુરકરે એવી દલીલ રજૂ કરી કે ૨૦૦૩ ના કાયદાની કલમ–૫૬(૨) અન્યથા પણ આ કેસમાં લાગુ પડશે નહીં કારણ કે ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ ૨૦૦૩ ગુજરાત રાજ્યમાં ૧૦મી ડિસેમ્બર ૨૦૦૩ થી અમલમાં આવ્યો હતો, જ્યારે કથિત ચોરી ૨૪/૦૭/૨૦૦૩ ના રોજ પકડાઈ હતી. ૨૪/૦૭/૨૦૦૩ ના રોજ, ૨૦૦૩ નો કાયદો અમલમાં ન હતો. તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં, તેમણે અબ્દુલ નઝેર વિરુદ્ધ કર્ણાટક સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રિસિટી બોર્ડના કેસમાં કેરળ હાઇકોર્ટના ડિવિઝન બેંચના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે જે ૨૦૦૬ એઆઇઆર (કેર) ૨૦૩ માં નોંધાયેલ છે, જેમાં માનનીય કોર્ટે [કોરમ: કે.એસ. રાધાકૃષ્ણન, જે., જેઓ તે સમયે હતા] નીચે મુજબ ઠરાવ્યું હતું:–

> ૫. બંને પક્ષોના વકીલોને વિગતવાર સાંભળ્યા. સધર્ન ઇન્ડિયા મરીન પ્રોડક્ટ્સ કં. વિરુદ્ધ કે.એસ.ઇ.બી. ૧૯૯૫(૨) કેએલટી ૧૬૭ માં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેંચે એવો મત લીધો છે કે ગ્રાહક અને બોર્ડ વચ્ચેનો સંબંધ વીજળી ઉર્જાના સપ્લાયની નિયમો અને શરતો દ્વારા સંચાલિત થાય છે અને તેથી બાકી રકમના સંદર્ભમાં સમય મર્યાદાનો કોઈ પ્રશ્ન નથી. અમારા મતે, ઉર્જા ચાર્જ ચૂકવવાની

જવાબદારી એ સતત જવાબદારી છે અને ગ્રાહક સમય મર્યાદાની દલીલ પર તે જવાબદારીમાંથી છટકી શકે નહીં. ઇન્ડિયન ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ અમલમાં આવતા પહેલા બોર્ડને ઉર્જા ચાર્જની રકમ લેણી થતી હતી. અમારા મતે, કાયદાની કલમ પ૬(૨) માત્ર ભવિષ્યલક્ષી (પ્રોસ્પેક્ટિવલી) રીતે કાર્ય કરશે. અમે સરળ સંદર્ભ માટે સદર જોગવાઈ કાઢી શકીએ છીએ.

> પ૬(૨). તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં કંઈપણ હોવા છતાં, આ કલમ હેઠળ કોઈપણ ગ્રાહક પાસેથી બાકી રહેલી કોઈપણ રકમ તે રકમ પ્રથમ વખત બાકી થયાની તારીખથી બે વર્ષનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી વસૂલ કરી શકાશે નહીં સિવાય કે આવી રકમ પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળી માટેના ચાર્જના એરિયર્સ તરીકે સતત વસૂલવાપાત્ર તરીકે દર્શાવવામાં આવી હોય અને લાયસન્સી વીજળીનો સપ્લાય કાપી શકશે નહીં.

ધારાસભા ક્યારેય ઇચ્છતી ન હતી કે તે જોગવાઈ પૂર્વલક્ષી (રેટ્રોસ્પેક્ટિવલી) રીતે કાર્ય કરે. આવા સંજોગોમાં બોર્ડ તેની એ દલીલમાં સાચું છે કે ઇલેક્ટ્રિસિટી એક્ટ, ૨૦૦૩ અમલમાં આવતા પહેલા ગ્રાહક પાસેથી લેણી રકમ મહેસૂલી વસૂલાત

(રેવેન્યુ રિકવરી) કાર્યવાહી દ્વારા વસૂલ કરી શકાય છે કારણ કે કોઈ સમય મર્યાદા નક્કી કરવામાં આવી નથી. કાયદાની કલમ ૫૬(૨) જણાવે છે કે આ કલમ હેઠળ કોઈપણ ગ્રાહક પાસેથી બાકી રહેલી કોઈપણ રકમ તે રકમ પ્રથમ વખત બાકી થયાની તારીખથી બે વર્ષનો સમયગાળો વીતી ગયા પછી વસૂલ કરી શકાશે નહીં સિવાય કે આવી રકમ પૂરી પાડવામાં આવેલી વીજળી માટેના ચાર્જના એરિયર્સ તરીકે સતત વસૂલવાપાત્ર તરીકે દર્શાવવામાં આવી હોય અને લાયસન્સી વીજળીનો સપ્લાય કાપી શકશે નહીં. અમારા મતે કલમ ૫૬(૨) માત્ર આ કાયદો શરૂ થયા પછી લેણી થતી રકમ માટે જ લાગુ પડે છે. આવા સંજોગોમાં અમને આંક–પી૭ આદેશમાં કોઈ ખામી જણાતી નથી. જો કે, અમારું માનવું છે કે ૨૪% ના દરે વ્યાજની માંગ વધારે પડતી છે. તેથી અમે વ્યાજ ઘટાડીને ૧૨% કરવા તૈયાર છીએ. જો રકમ મહેસૂલી વસૂલાત કાર્યવાહી સિવાય અન્ય રીતે વસૂલ કરવામાં આવે તો ગ્રાહક વસૂલાત ચાર્જ ચૂકવવા માટે પણ જવાબદાર નથી. બાકીનો આદેશ યથાવત રહેશે. તે મુજબ રિટ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે, અને તે જ રીતે રિટ અપીલ પણ.

૩૧. હું આ મુદ્દામાં જતો નથી કારણ કે સરળ કારણ એ છે કે તેને જોવાના હેતુ માટે, મારે હકીકતોના ક્ષેત્રમાં પ્રવેશ કરવો પડશે. હું આવું એટલા માટે કહી રહ્યો છું કારણ કે અપીલકર્તા રકમની ગણતરી કેવી રીતે કરવામાં આવી છે તે સ્પષ્ટ કરવામાં સક્ષમ રહ્યા નથી. શું દાવામાં માંગવામાં આવેલી આખી રકમ ૨૪/૦૭/૨૦૦૩ થી ૨૭/૦૩/૨૦૦૬ વચ્ચેના સમયગાળા માટે એટલે કે દાવો દાખલ કર્યાની તારીખ માટે છે? આ પ્રશ્ન પર કોઈ સ્પષ્ટતા નથી.

૩૨. જ્યાં સુધી એવિડન્સ એક્ટની કલમ−૧૪ અંગે ઘડવામાં આવેલા પ્રશ્ન નં. ૧ નો સંબંધ છે, મારો મત છે કે તેને હાલના કેસ સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી. દાવો સમય મર્યાદાથી બાધિત ન હતો તેમ ઠરાવ્યા પછી પણ, આ સેકન્ડ અપીલ નિષ્ફળ જશે કારણ કે અપીલકર્તા એ સાબિત કરવામાં સક્ષમ રહ્યા નથી કે વીજળીના મીટર સાથે ચેડા કરવામાં આવ્યા હતા.

૩૩. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, આ સેકન્ડ અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને આથી ફગાવી દેવામાં આવે છે.

(જે.બી. પારડીવાલા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool.

==

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*